

FEEST VAN DE ARBEID HOE HET VISSERSPROLETARIAAT VAN DE KAAIEN VERDWEEN

Katrien Vervaele
Groenestraat 22
8377 Zuienkerke

PROTEST: AFRIKAANSE VISSERS EN DE EUROPESE UNIE
GESCHIEDENIS: DE OOSTENDSE VISSERSOPSTAND, UUR NA UUR

FEESTEN:
N 32 EN Z 90
OPNIEUW GEDOOPT

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge en Antwerpen en belandde uiteindelijk in Watou. Ze publiceerde onlangs haar tweede jeugdboek, *Kus uit India*. Voor HVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

Geraakt

Twee oudere vrouwen liepen langs de vloedlijn op me toe, grijze slobberbroeken, donkere truien, afgedragen schoenen. Een van hen had een sjaal om het hoofd gebonden. Het was jaren geleden dat ik een vrouw met zo'n driehoekig gevouwen, onder de kin vastgeknoopte sjaal zag. Het beeld katapulteerde me naar de wereld van mijn grootmoeder en moeder, beiden trouwe sjaaldraagsters, beiden al vele jaren overleden. De vrouw merkte mijn belangstellende blik, hield de pas in, stootte met de elleboog haar gezellin aan en liep op me toe. Ze haalde een aftands fototoestel uit haar al even aftandse handtas en gebaarde of ik een foto van hen wou nemen. Haar huid was bruin en gerimpeld, de trekken Midden Europees. Een immigrante? Een vakantie-gangster? Haar gezicht straalde een onnoemelijke goedheid uit, een mildheid die ik nog maar zelden bij iemand had opgemerkt.

Zij en haar gezellin overlegden even of de zee of de duinen op de achtergrond moesten. De onbegrijpelijke klanken die ze uitstootten, leerden me dat de vrouwen stom waren, doofstom misschien. Ik volgde hun instructies en nam de foto. De vrouw met de sjaal nam het toestel opnieuw van me over en knikte glimlachend. Er straalde zo'n oprechte dankbaarheid uit haar ogen dat ik me er verlegen bij voelde. Ik wilde het contact nog wat rekken, gebaarde naar de lucht: dat het aangenaam weer was. Zij wees naar de zee: zo kalm,

naar de meeuwen die op het strand waren neergestreken: zoveel. Ze stak het fotoapparaat de lucht in, wees toen van het toestel naar mij. Of ze een kiekje van mij mocht nemen? Natuurlijk, natuurlijk. Ik ging zo staan dat de zee mee op de foto kon.

Klik, glimlach, hand omhoog als groet. Ik had zin om haar te omhelzen, maar hield het ook maar bij een opgestoken hand.

Dat gezicht vergeet ik nooit meer, dacht ik terwijl ik verder liep. En ook dat - als ik me op het moment dat ik sterf zou herinneren hoe ze me daarnet aankeek - ik dan vredig zou sterven. Deze vrouw was erin geslaagd de frustraties - waar ze door haar handicap ongetwijfeld mee was geconfronteerd - om te zetten in een immense, aanstekelijke vriendelijkheid. Een alchemistisch proces dat zich een leven lang voltrokken had binnen het besloten laboratorium van haar innerlijke beleving.

Nu ik dit jaren later opschrijf, zie ik haar gezicht inderdaad nog steeds voor me, ik die zo moeilijk gezichten onthoud. Net als tijdens onze ontmoeting voel ik hoe vanbinnen een zachte warmte opwelt en ik bedenk dat deze vrouw alleen door haar manier van zijn waarschijnlijk meer gedaan heeft om het goede in deze wereld te doen groeien, dan welke erkende wereldverbeteraar ook.

Nicole Derycker • foto's Jo Clauwaert

HET VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee

ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus,
Walter Debrock (†), Nicole Derycker,
Juil De Vocht, Don Fabulist, Peter
Flynn, Peter Holvoet-Hanssen,
L.A. Inghelbrecht, Frank Neyts,
Jef Klausing (†), Chris Meyers,
Geert Cyriel Tavernier,
Flor Vandekerckhove,
Louis Vande Castele,
Jacques van Harten, Katrien Vervaele,
Guido Walters (†).
Gasten: Elvis Peeters, Dirk
Reunbroeck, Birte Van Garsse en
Peter Wullen

Redactie te bereiken op
0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.

Redactie, publiciteit en
alle correspondentie:

HVB, Brusselstraat 12,
8450 Bredene

Omslagfoto: Jo Clauwaert
Losse nummers: 3,99 euro

Abonnementen!

* Jaarabonnement België

(12 opeenvolgende nummers
startend vanaf de betaling) door
overschrijving van 29,75 euro op
rekening 384-0596581-18 van
Het Visserijblad, met vermelding
abo HVB.

* Jaarabonnement Nederland

(12 opeenvolgende nummers,
startend vanaf de betaling) door
overschrijving van 52,00 euro op
de Belgische ING-rekening van
Het Visserijblad (IBAN):
BE50 3840 5965 8118
(BIC): BBRUBEBB.

Vermelding: abonnement HVB.

N 32 Jolly Jumper in Nieuwpoort gedoopt

Op 23 april werd in Nieuwpoort een vissersvaartuig gedoopt. Het was de tweede keer dat het schip aalmoezenier Dirk Demaeght met de kwispel zag zwaaien. De eerste keer was dat in Oostende toen het vaartuig als O 32 geregistreerd stond. Nu is dat een Nieuwpoorts schip geworden, de N 32. Het vaartuig van de nieuwe eigenaars, Philippe Godfroid en echtgenote Lieve Plas, werd naar Jolly Jumper genoemd, het trouwe paard van Lucky Luke.

De nieuwe scheepsnaam werd niet toevallig gekozen. In de stripreeks van Morris is dat paard veel meer dan gewoon maar een transportmiddel. Het beest redt zijn berijder meermaals uit penibele situaties en het vindt bovendien feilloos de weg, zelfs als zijn bereider even het noorden kwijt is. Hopelijk doet de N 32 die naam eer aan. Inmiddels klieft het toch al vrolijk de golven, net zoals Lucky Lukes paard dat met de prairie deed.

Peter van het schip werd Noël Devisch, beheerder van de Vlaamse Visveiling, meter was Veroniek Denys, adjunct-adviseur voor de visserij bij de Provincie West-Vlaanderen. De Nieuwpoortse burgemeester Roland Crabbé stond erbij en zag dat het goed was.

De feestelingen in een zonovergoten Nieuwpoort. Van links naar rechts: schipper Philippe Godfroid en zijn echtgenote Lieve Plas, matroos Jacky Marchand en ten slotte Niek en Goedele, de kinderen van Godfroid.

Schipper Godfroid kocht het schip verleden jaar van Willy Versluys (rederij Ishtar) die het nog maar pas in 2007 in de vaart gebracht had. De verwachtingen die Versluys destijds over het schip ventileerde waren hoog. Het polyvalente scheepje werd door hem als uitermate innoverend omschreven. Hij liet niet na te benadrukken dat de motoren ook op bio-brandstoffen konden werken en dat er zowel met staande netten, vislijnen, potten als met bordennetten gevist zou worden. De publiciteitsbewuste reder won er in 2008 zelfs een onderscheiding mee, omdat de jury van mening was dat Versluys met dat schip een belangrijke bijdrage zou leveren tot een duurzaam kustbeheer.

Duurzaam bleek evenwel van korte duur te zijn. Drie jaar later deed Versluys het vaartuig alweer van de hand. Philippe Godfroid: 'Ik had gezien dat het in Nieuwpoort al lang gewoon tegen de kaai bleef liggen. Er gebeurde gewoon niets meer met dat vaartuig en ik heb toen Versluys gebeld met de vraag of het te koop was. Eventueel wel, zo luidde zijn antwoord. Drie maanden later was het schip van eigenaar veranderd.'

Dat het door Versluys luid aangekondigde project binnen de kortst mogelijke tijd op een sissert uitliep, verwondert schipper Godfroid niet. 'Iedereen kijkt naar het succes dat Luc Louagie (N 95 Jonas II) en Jean-Pierre Damman (O 554 Godelieve) met hun alternatieve vismethoden behalen, maar men vergeet nogal gauw hoeveel jaren ervaring die vissers intussen opgestapeld hebben. Je zou die mensen eens moeten bezighoren, dat gaat over millimeterwerk, dat is echt wel Latijn voor andere vissers. Er zit jarenlange ervaring in die mensen opgestapeld, veel vallen en opstaan, veel leergeld, veel beginnen, veel fouten, veel gissen, vergissen en desondanks herbeginnen. Je ziet het resultaat van al dat pionierswerk inmiddels wel aan de vangsten die ze nu maken. Maar dat gaat natuurlijk over een know-how die niet onmiddellijk door anderen te kopiëren valt. Je moet als nieuwkomer bereid zijn op je beurt vele jaren leergeld te betalen. Wie dat niet kan opbrengen is eraan voor zijn geld. Je moet weten dat de boomkorvisserij, waaruit de meesten onder ons toch voortkomen, niet zo'n ingewikkelde bezigheid is; je werpt de netten uit, je sleept ermee en er zit altijd wel iets in. Vissen met staande netten, met lijnen, met vangsttechnieken waarmee we in België nauwelijks ervaring hebben... dat is een veel ingewikkelder zaak. Dat leer je niet in enkele dagen tijd, ook niet in enkele maanden. Daar gaan jaren over.'

Steeds van de partij als er in de Nieuwpoortse visserij iets te vieren valt, de crew van het zeilschip Endlich, waardige ambassadeurs van de westhoekhavens.

Leergeld

Dat er leergeld moet betaald worden, weet schipper Godfroid inmiddels goed genoeg. Hij heeft zonder succes geprobeerd met de lijnen op zeebaars te vissen, twee maanden was hij daarnaast in de weer met de twinrigvisserij zonder dat hij er zijn brood mee kon verdienen, laat staan de kaas ertussen. In juni vorig jaar vond hij eindelijk de goeie configuratie. Hij heeft de perioden leren kennen waarop er voor de kust echt niets te vangen valt en hij heeft geleerd waar er voor zijn schip op zee uitwijkmogelijkheden

Niet alle genodigden konden aan boord van de catamaran plaatsnemen. Voor hen werden zitplaatsen gereserveerd op de kaai.

Technische steekkaart N 32

Lengte over alles: 11,78 m; breedte: 5,12 m; bruto tonnenmaat: 21; netto tonnenmaat: 6; scheepswerf: Gemini Catamaran Workboats LTD, Colchester (UK); polyester. Uitrusting: bordenvisserij en passieve vismethoden. Roepnaam: OPBF; thuishaven Nieuwpoort. Twee motoren Daewoo L136, 2.200 toeren/minuut. Totaal vermogen: 221 kW (300 pk).

zijn. In augustus experimenteerde hij met staande netten en ondervond daarbij tot zijn scha en schande dat zeesterren een groot probleem vormen. 'We zijn twee dagen in de weer geweest om de zeesterren uit de netten te schudden.'

Wie denkt dat het allemaal met een vermeend gebrek aan zeemanskunst te maken heeft, vergist zich. Het is een zware en lange periode waar alle vissers doorheen moeten die de alternatieve visserijtoer opgaan. Marnix Verleene (O 369) experimenteert al vele jaren met warrelnetten waarmee hij hoopt zeebaars te vangen (een vis die schipper Louagie van de N 95 succesvol bovenhaalt, maar dan met lijnen). Ook schipper Peter Dezutter weet over dat leergeld mee te spreken. Zijn verleden jaar in de vaart gebrachte N 22 Mayra-Lisa (een vaartuig dat uitsluitend staande wantvisserij beoefent) heeft inmiddels al meer dan de kant gelegen dan goed is voor schip en bemanning. Bart Schiltz, reder die verleden jaar de nieuwe Z 69 Atlantis in de vaart bracht, ook al een schip dat de passieve visserij zou beoefenen, heeft het zelfs alweer uit de sector weggehaald. Hij vond er geen geschikte bemanning voor, zijn compagnon gaf er eerder al de brui aan en Schiltz, tot enkele jaren geleden de grote man in de Vlaamse visserij, ziet zichzelf op zijn 63ste niet weer dag in dag uit de zee optrekken om daar passieve visserijtechnieken onder de knie

Aan boord van de N 32 greep de plechtigheid plaats. Links kijken peter Noël Devisch en meter Veroniek Denys nauwolettend toe.

Niet alleen Nieuwpoortse prominenten waren aanwezig op de gebeurtenissen, vanuit Zeebrugge was eveneens een grote delegatie afgezakt en ook directeur Welvoert van de Dienst voor de zeevisserij was present.

te krijgen. Hij verkocht het vaartuig inmiddels aan Deco die ermee duikwerkzaamheden aan de windmolenparken uitvoert. Het ziet er niet naar uit dat we het schip nog ter visserij zullen zien varen.

Veel leergeld dus, maar Philippe Godfroid beklagt het zich niet. *'Uiteindelijk komt het allemaal wel in orde. Kijk, we zijn nu een jaar later en we kunnen het schip al laten dopen. Dat is een goed teken, want ik had me bij de koop ervan voorgenomen dat niet te laten doen vooraleer ik er mijn brood mee kon verdienen. Wel kijk, we zijn intussen toch al zover.'*

Zeemanscarrière

Godfroid (47) heeft al een lange visserscarrière achter de rug. Hij was daar geenszins toe voorbestemd. Vader was een hoge ambtenaar, de broers van Philippe maakten universitaire studies af en het hele gezin woonde in het landelijke Ternat, een Brabantse gemeente waar in de verste verte geen zee, geen schip te bespeuren valt.

Voor Philippe begon het visserijavontuur in 1980 toen zijn ouders hun onhandelbare puber een lesje wilden leren en hem naar de visserijschool Paster Pype in Oostende stuurden. Wat bedoeld was om de revolterende jongeman tot inkeer te laten brengen, pakte enigszins anders uit. Godfroid, vreemd aan het vissersmilieu, onbekend met het West-Vlaamse dialect en nog minder met het vissersjargon, een jongen uit een hoger ambtenarengesin... kreeg de visserijmaak te pakken.

In 1981 haalt hij zijn brevet van aspirant-schipper. In datzelfde

jaar vinden we hem aan boord van de O 83 van wijlen Henri Pintelon. In 1985 komt hij op de Z 92 Lundy Gannet terecht van Jaak Flitser. Hij leert er alles wat een jonge man kan leren over de machinekamer. In 1992 mag hij al enkele keren het schip voeren. Godfroid is nog maar 23 en hij draagt al verantwoordelijkheid over schip en bemanning. In 1989-1990 vist hij aan boord van de Z 66 Nelson van zijn goeie vriend Ludo Flitser en in de nazomer van 1990 kiest hij voor de Z 284 Vicky van rederij Fox van Willy Paeye. Hij wordt er de vaste schipper van tot het verkocht wordt. Schipper Godfroid vindt vervolgens werk aan boord van de Z 448 Shannon en nog later op de Z 39 Zuiderzee.

Godfroid had de goede kanten van de visserij leren kennen, maar ook de slechte. Vandaag weet hij dat het naïef was enig geloof te hechten aan uitlatingen van reders die hem beloofden deelgenoot in het schip te maken. Godfroid kromde na die beloftes zijn rug en voer dubbel zo hard. Het bleek helaas alleen maar de spreekwoordelijke wortel te zijn die een ezel voorgehouden wordt om aan de gang te blijven. Later moest hij ook ondervinden dat er zware boetes te betalen vallen wanneer een schip op verboden visserijen betrapt wordt. *'Dat was echt het ergste wat ik meegemaakt heb. Men wilde me laten opdraaien voor de hele besomming die het schip gemaakt had. De reder die natuurlijk voor het volle pond van die besomming geprofiteerd had, bleef zelf buiten schot. Ik daarentegen die op die besomming alleen maar mijn schipperspercent gekregen had, moest voor het volle bedrag boeten. Het is een onrechtvaardigheid die*

N.V. HOSTYN

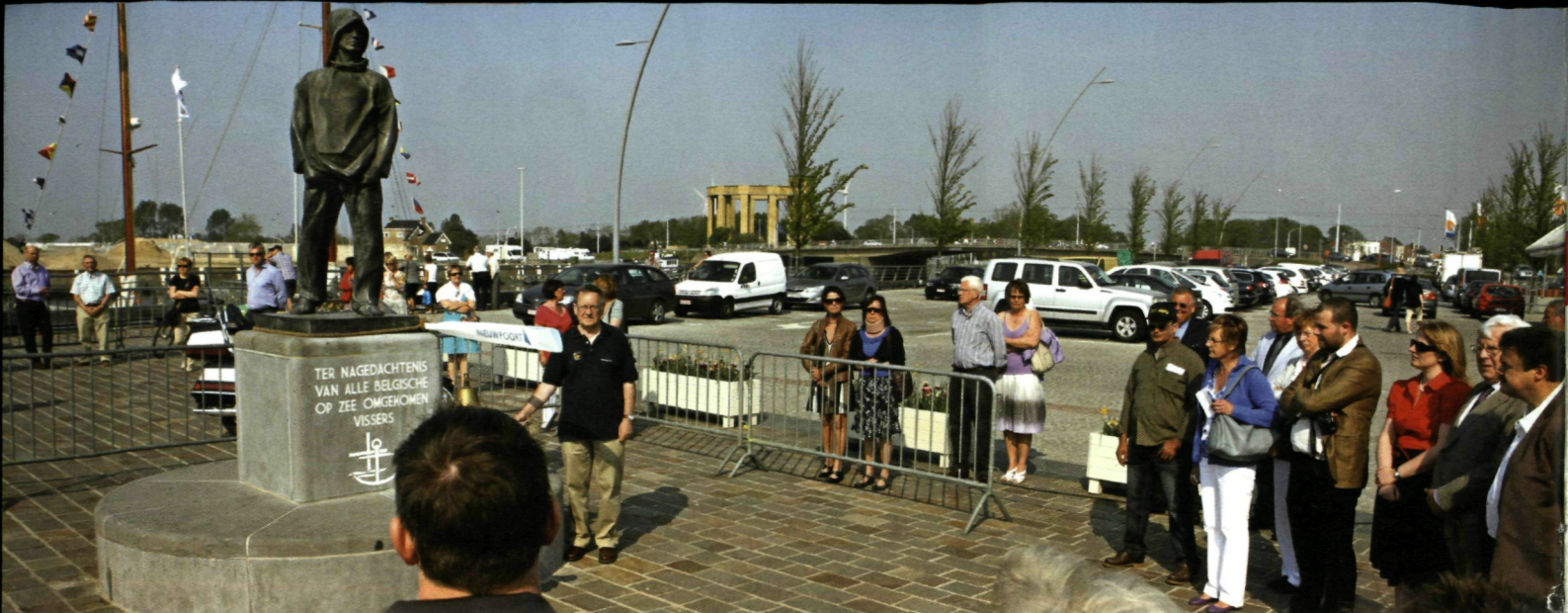
De zaak langs de Belgische kust waar de visserij terecht kan voor alle sanitaire en verwarmingsproblemen

Voor een vlugge bediening!

Fortstraat 27 • Oostende

TEL: 059 33 99 37 • 0475 32 16 20 • FAX: 059 33 99 38

www.hostyn.be • contact@hostyn.be

Na de doopplechtigheid was er aan het vissersmonument een korte plechtigheid voor de drie omgekomen vissers van de N 28. Zij verloren op 1 maart het leven toen hun schip kapseide.

indertijd al vele schippers uit de visserij weggejaagd heeft. Goed dat ik tegen die onrechtvaardige uitspraak in beroep gegaan ben. Ik heb mijn advocaat dan ontslagen en me voor de rechtbank zelf verdedigd, ook omdat er me in die omstandigheden natuurlijk geen geld meer restte om een advocaat te betalen. Zelfs het openbaar ministerie gaf me in die zaak uiteindelijk gelijk en de boete werd gelukkig teruggebracht tot enigszins aanvaardbare proporties. We zijn die nu aan het afbetalen.'

Op de receptie werd er informeel overlegd over de gang van zaken in de visserij. Op de achtergrond zien we links Johan Van de Steene van de Vlaamse Visveiling die zich samen met de Nieuwpoortse vishandelaar Romeo Rau, actief in Promovis Nieuwpoort.

Een alternatief

Bovenstaande ervaringen laten de schipper noodgedwongen nadenken over een andere toekomst. Bovendien wordt hij een dagje ouder. ('Je blijft niet een heel leven jagen als een jonge leeuw hé!') Intussen was het de beurt aan zijn kinderen om te gaan puberen. Gelukkig maakten ze het daarbij niet zo bont als de schipper dat in zijn tijd deed, want zijn echtgenote stond er thuis alleen voor. Haar vissende echtgenoot was tussen enkele thuisdagen in immers telkens een maand lang met de boomkorren in de weer, weg van huis, op zee.

De vacature voor een schipper aan boord van de Musselboot I van de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) komt voor Godfroid dan ook als geroepen. Hij heeft het schip 2,5 jaar gevoerd en was er getuige van hoe het mosselexperiment bij de stuurgroep almaar minder enthousiasme wist op te roepen. Spijtig, zo meent hij nog steeds, maar, 'Het bleek allemaal moeilijk voor elkaar te krijgen, de stormschaade aan de boeien was telkens massaal.'

Na het mosselavontuur werd er een nieuw alternatief gevonden in de aankoop van de O 32 Petrus Pictor die vernummerd werd tot N 32 Jolly Jumper, het schip dat op 23 april gedoopt werd. Inmiddels vaart de N 32 alweer ter zeevisserij. Naast schipper Godfroid vinden we ook Jaky Marchand (52) aan boord, een visser die door Philippe omschreven wordt als een 'oerdegelijke zeebonk, die trouwens ook het brevet van schipper-motorist op zak heeft'.

Flor Vandekerckhove • foto's: Jo C.

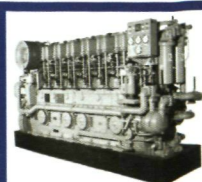
GARDEC

VJ n.v. Tel. 050 54 45 41
Fax 050 54 58 37
Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouwschepen
Metaalkonstruktie
Draai-, frees- en schaafwerk
Inox- en aluminiumconstructie
Verhuur telescopische kranen

SDS n.v. Tel. 050 54 51 78
Fax 050 55 03 67
Leveren, plaatsen en herstelling van:
alle dieselmotoren
keerkoppelingen, pompen, compressoren e.a.
DROOGDOK
Schroeven en schroefassen
Las- en leidingwerk

Bureel - Werkplaatsen:
Boomkorstraat 7/8 - 8380 Zeebrugge
GSM 0477/41 20 93
24u / 24u

Schrijvende vissers

Schipper Philippe Godfroid heeft niet alleen schipperstalenten. Hij heeft ook een vlotte pen. In 1998 gebruikte hij die om bij ons te klagen over de negatieve berichtgeving die hij in HVB dacht te ontwaren. We reageerden erop door hem maandelijks een bladzijde aan te bieden waarin hij een positieve visie kon ontplooien. Hij aanvaardde de uitdaging.

De column 'Tussen schip en kaai' van Godfroid werd binnen de kortst mogelijke tijden de meest gelezen rubriek in HVB. Merkwaardig is echter dat de schipper zich daarin gaandeweg ontpopte tot een bijzonder kritische commentator van de sector. In 2003 hield Godfroid ermee op. Hij had toen vijftig columns bijeengepend en vond dat het genoeg geweest was. In zijn slotcolumn kwam hij tot de conclusie dat veel van wat hij zoveel jaren eerder als negatieve commentaren van HVB beoordeeld had... gewoon de waarheid bleek te zijn.

Zijn taak werd in HVB intussen overgenomen door matroos Chris (Prut) Meyers die ons sinds enige maanden over het vissersleven bericht in een column onder de titel 'Veel papier, weinig chocola'. Philippe Godfroid is er een fervent lezer van. (fv)

Z 90 opnieuw gedoopt

Op 1 mei, vlak voor HVB ter perse ging, werd ook in Zeebrugge een vissersvaartuig opnieuw gedoopt. De Z 90 Oosthinder werd door de familie Degrendele (bvba rederij Long Ships) verkocht aan Eddie Cattoor (eertijds reder van de Z 105 en Z 243) die het vaartuig de naam Francine geeft, als eerbetoon aan zijn in 2006 overleden echtgenote.

Tijdens de jongste sloopronde (juli 2009) deed de rederij Atlas van de familie Cattoor haar twee schepen van de hand, waarmee de oudste rederij in de sector er de brui aan gaf. Cattoor keert nu met de aankoop van de Z 90 terug naar de visserij.

De bemanning van het schip blijft behouden. Schipper Hendrik Vantorre geeft op de Z 90 leiding aan machinist Steve Compennolle, en aan de matrozen Diego Vandierendonck, Eric Deschrijver, Jorry Dobbelaere, Jeffrey Adams en reservemachinist Chris Meyers. De ploeg wordt nog versterkt met Jason Cattoor.

Dirk Degrendele van zijn kant behoudt de Z 571 Custos Deus, het andere schip dat de familie via de NV Rederij Noordstar in haar bezit heeft.

VOLGENDE MAAND MEER HIEROVER

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakellichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlotten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:
A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02

SKB Life Saving Equipment
Vossesdijnsstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

Vorige maand stelden twee medewerkers van HVB hun nieuwe boek voor. Nicole Derycker presenteerde haar tweede jeugdboek (*Kus uit India*) en ook Katrien Vervaele liet haar 'IJslandvaardersboek' op de wereld los. Een geschikt moment, zo vonden we, om de twee samen te brengen in een gesprek over de IJslandvisserij. Plaats van de setting: het zeemanstehuis Godtschalck waar Vervaele eerder al vele uren doorbracht toen ze er de verhalen van oud-IJsland vissers kwam noteren.

Naar Island!, een standaardwerk over de Vlaamse IJslandvisserij

Op vrijdag 8 april stelde auteur Katrien Vervaele in Oostende haar langverwachte boek over de IJslandvisserij voor. (*) De belangstelling was groot. Terecht, want ze slaagde erin deze hoogtijdagen van de Vlaamse visserij op een eenvoudige manier samen te vatten.

Basis vormde een kleine dertig interviews die Katrien Vervaele van oud-IJsland vissers afnam. Over haar methode zegt ze: 'Het verwerken tot een vlot lezende tekst was niet eenvoudig. Het was mijn bedoeling om die geschiedenis zo veel mogelijk te vertellen aan de hand van de getuigenissen van de vissers zelf, maar hun individuele verhalen, hun belevenissen moesten gekaderd worden in het grote verhaal. Ik moest hun verhalen wat kuisen, hier en daar wat schrappen, zeker wanneer ze zegden: "Je moet dat niet schrijven hé", dan schrapte ik dat netjes. Ik schreef het niet in mijn boek, maar bewaarde het wel in mijn hart.'

Die laatste zin zegt veel over Katrien Vervaele en over de twee boeken die ze inmiddels aan de Vlaamse visserij gewijd heeft. (**) Ze slaagt er in haar onderwerp met een empathie te benaderen die alle deuren opent. Dat ze zelf van buiten de sector komt vormt daarbij dan geen nadeel, integendeel. Al vragend stellend ontsluit ze de (erg gesloten) wereld van de visserij en maakt die ook voor buitenstaanders toegankelijk. De structuur van het boek helpt de lezer daarbij niet weinig. Zegt Vervaele daarover: 'Het ene hoofdstuk is een brok geschiedenis, achtergrond-informatie, het andere is een thema dat wordt uitgespit, nog een ander is een interview.' Zodoende ontstaat een levendige mix die zowel voor mensen van binnen als van buiten de visserij erg te pruimen valt.

Dat is ook het eerste wat interviewer Nicole Derycker opvalt. Zelf is ze een vissersdochter, maar haar vader, Amand, had de visserij al verlaten toen ze zelf nog maar een klein meisje was.

Haar grootvader heeft zelfs een 'IJslandverleden', hij was stoker aan boord van de visbakken, maar ook hier heeft de familie maar weinig herinneringen aan overgehouden. Het boek van Vervaele heeft die gesloten deur voor Nicole weer geopend, want de auteur heeft het ook over het verschil tussen vissers en stokers enerzijds, trimmers en stokers anderzijds, oliebranders en kolenbranders, visbakken en middenslagschepen, kapiteins en schippers...

Nicole Derycker (rechts) interviewt Katrien Vervaele over haar nieuwe boek 'Naar Island! Vissers vertellen over de IJslandvaart'.

In de visserij zal het boek vooral gelezen worden om te kijken wat deze of gene over het verleden zegt en verzwijgt, buiten de sector zal men het lezen om een blik te werpen op een merkwaardig epos van eenvoudige Vlamingen die het gevaar niet schuwden om hun brood te verdienen.

Ongetwijfeld heeft Katrien Vervaele door het boek zelf veel over de IJslandvisserij geleerd. Maar heeft het ook haar leven veranderd? Vervaele bevestigt: 'Ik ben er vrijmoediger door geworden. Die mannen leren je rechtuit te zijn. Ik hou me sindsdien ook minder met futiliteiten bezig. Zo weiger ik in de winter nog te zeggen dat het hier koud is. Als je weet waar die mannen allemaal doorgedaan zijn, wat zou je hier dan durven te klagen over het weer? Ik maak me sindsdien ook minder zorgen. Ah, denk ik nu meer, het komt allemaal wel in orde. Dat komt door de levenshouding van die mannen.'

Merkwaardig detail: de vriend van Katrien Vervaele, Focus-journalist Bernard Vanneuville, is zelf zoon van IJslandvisser wijlen Bert Vanneuville. Wat vond Bernard eigenlijk van het boek? 'Vooraf had hij daar de grootste twijfels over. Hij dacht dat het niet mogelijk was dat iemand van buiten de sector daar een geloofwaardig boek kon over schrijven. Maar het resultaat heeft hem verrast. Hij is er erg blij mee en heeft me ermee gefeliciteerd.'

En nu? Heeft Vervaele nieuwe visserijprojecten in de pijplijn zitten? 'Mijn boek *Vissersvrouwen* krijgt een vervolg in die zin dat de actrice Frieda Vanslembrouck een monoloog rond vissersvrouwen ten berde zal brengen. Die Vanslembrouck is cultureel ambassadeur van Koksijde en ze heeft op haar beurt een aantal vissersvrouwen geïnterviewd. Eind oktober komt er in een aantal kustgemeenten (Heist, Blankenberge, Oostduinkerke, Oostende en Nieuwpoort) ook een fototentoonstelling over vissersvrouwen. Daarin zullen de mooie portretfoto's getoond worden die Wouter Rawoens van vissersvrouwen gemaakt heeft.'

Kom er nog een nieuw boek? Vervaele: 'Niet onmiddellijk. Ik probeer de Provincie warm te maken om een website te ontwerpen waarop volksverhalen over de visserij een plaats krijgen en daarnaast heb ik heb me voorgenomen om voor HVB een groep jongeren van Ibis te volgen. Er zijn er daar vier die het wel zien zitten om in de visserij terecht te komen. Ik wil wel eens kijken of dat uiteindelijk ook zo zal zijn. Ik zal ze nu en dan eens gaan opzoeken en daar dan

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Noël Coopman (links) heeft tien jaar als stuurman gevaren, meestal op IJsland en Willy Kiekens mag als schipper acht jaar IJslandvisserij op zijn naam schrijven.

een stuk in HVB over schrijven. Ik ben benieuwd of ze hun dromen waarmaken.'

En de interviewer, Nicole Derycker, heeft die geen zin om haar talent op de visserij los te laten? Nicole: 'Misschien wel. Het is voorlopig nog een vaag plan, maar ik denk er wel over na. Misschien schrijf ik wel een jeugdboek dat zich in de vissersgemeenschap afspeelt. Misschien in de jaren dertig, misschien in de kwekelingschool Ibis. Ik ben erover aan 't nadenken.'

Zo kabbelt het gesprek verder, al wordt het regelmatig onderbroken door zeebonken op leeftijd die erop staan Vervaele te komen groeten. Het is wel duidelijk dat Katrien, enkele jaren nog een onbekende in de visserij, inmiddels een van ons geworden is.

Interview Nicole Derycker
bindteksten & foto's Flor Vandekerckhove

(*) 'Naar island! Vissers vertellen over de IJslandvaart', van Katrien Vervaele werd uitgegeven door Lannoo Tielt (ISBN 978 90 209 9639 5). Verkrijgbaar in de boekhandel.

(**) Naast het IJslandboek schreef Vervaele eerder ook 'Vissersvrouwen, 26 levens één verhaal', een interviewboek met Vlaamse vissersvrouwen. Het boek dat eveneens uitgegeven werd bij Lannoo (ISBN 978-90-209-8454) is nog altijd te koop in de boekhandel.

De pers kreeg het boek te zien aan boord van het museumschip O 129 Amandine. Op de foto vertellen (van links naar rechts) Henri Laplasse, August Puystjens, Noël Coopman en André Vandewalle voor de camera's hoe het er indertijd aan toeging.

Weer kapseist een vissersvaartuig Z 700 Rapke gezonken

In de buurt van de Thorntonbank is op woensdag 20 april het kleine boomkorvaartuig Z 700 Rapke gezonken. Het schip kapseiste op zo'n 20 km voor Zeebrugge, in de buurt van het windmolenpark C-Power op de Thorntonbank. Schipper Peter Derudder, matroos Frank Willemkes en passagier Fernand Monte bleven ongedeerd. Het is het tweede kustvissersvaartuig dat in korte tijd kapseist.

De drie opvarenden van de Z 700 konden zich in veiligheid stellen. Ze sloegen met vuurpijlen alarm en werden door de Belgische mijnenjager M.916 Crocus aan boord genomen. Daarna werden ze door een Seakinghelikopter naar het AZ Sint-Jan in Brugge overgebracht.

De mannen maken het goed. Ze hebben geen verwondingen opgelopen, maar het schip is volledig gezonken. Er komt een onderzoek naar de precieze omstandigheden van het ongeval. Het was immers een kalme zee, met goede weersomstandigheden en zichtbaarheid.

Het kustvissersvaartuig Z 700 Rapke (33 bt, lengte 16,80 m, breedte 5,06 m, Staal, motor Cummins van bouwjaar 1988, 176 kW) was oorspronkelijk een Nieuwpoorts schip. Het werd in 1968 op de Oostendse werf van Jos Deweert gebouwd voor rekening van A. Vanhoutte uit Nieuwpoort. Het werd toen geregistreerd als N 700 Alex. In 1995 verhuisde het scheepje naar Oostende waar het als O 700 BI-SI-TI uitgereed werd door schipper Manfred Van Elslande. In 2003 kwam het in handen van de BVBA Bouline (reder Casier) uit Oostende die het verhuurde aan schipper Michel Deley. Verleden jaar veranderde het boomkorvaartuigje weer van eigenaar, het werd nu in Zeebrugge geregistreerd als Z 700 Rapke en voer het ter visserij onder leiding van Peter Derudder van de bvba Rapke. Op de foto zien we de drijvende bok Cormorant die het schip boven water houdt. (foto dirk Reunbroeck)

Omdat de Z 700 in een drukbevaren route lag, moest het zo snel mogelijk geborgen worden. Het wrak lag op zo'n 23 meter diepte. Op 22 april waren de voorbereidende werken voor de berging al begonnen. Het kraanpontoon 'Cormorant' was

in gereedheid gebracht en duikers maakten de kabels vast om het schip te lichten. Daarna werd het de haven van Vlissingen binnengesleept. Na de berging werd het schip grondig onderzocht door de scheepvaartinspectie. Alhoewel het om een oude kotter uit 1968 gaat, was het stalen schip volgens de eigenaars helemaal zeewaardig. Schipper Peter Derudder zegt dat het vaartuig het voorbij half jaar helemaal vernieuwd werd.

Peter Derudder (43) was 4 jaar geleden ook al betrokken bij de schipbreuk van de Z 36 Arca voor de Ierse kust. (HVB 2007/VIII/p.8) Ook toen bleef de bemanning ongedeerd.

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toelieferingen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringsschepen

REDERSCENTRALE VREEST TOENEMENDE DIESELPRIJS

Sinds begin 2009 zijn de olieprijsen voortdurend aan het stijgen. De Rederscentrale (RC) merkte in maart al op dat 'we niet meer zo heel ver verwijderd zijn van de pieken die in de zomer van 2008 bereikt werden.' Inmiddels is de dieselprijs nog gestegen. De producentenorganisatie blaast dan ook alarm: 'De Belgische visserijsector heeft reeds heel wat aanpassingen gedaan aan het vistuig en in de machinekamer om het gasolieverbruik te verminderen. Desondanks is het met de huidige prijzen nauwelijks mogelijk om nog rendabel te vissen'.

Daarom heeft de RC de overheid geadviseerd een systeem uit te denken waarbij toenemende brandstofkosten gecompenseerd kunnen worden zodat de visserij winstgevend kan blijven.

Hoe die compensatie moet gebeuren is niet heel duidelijk. Een indexatie van de visprijzen lijkt moeilijk te verwezenlijken. Men zou een heffing op visserijproducten kunnen organiseren, waarmee een fonds gespijsd wordt dat tussenkomt zodra de olieprijs een bepaald niveau bereikt. Zal de viskoper bereid zijn dergelijke meerkost te betalen? Zal die heffing ook berekend worden op exotische visserijproducten? Moet dat gebeuren op Vlaams, Belgisch of Europees niveau? Is het mogelijk om een brandstoftoeslag aan te rekenen bovenop de visprijs in de veiling? De visverwerkers verwerpen alvast het idee. Zij wijzen erop dat ook zij met toenemende brandstofkosten te maken hebben.

HMS BOUNTY (II) OP OOSTENDE VOOR ANKER

In Oostende gaat van 26 tot 29 mei het maritieme evenement Oostende voor anker door. Weer zullen tientallen merkwaardige schepen de haven sieren. Dit jaar wordt veel aandacht besteed aan de drakenzeilers. In dat verband zal het scherpe zeiljacht te zien zijn dat koning Boudewijn van de Royal North Sea Yacht Club kreeg toen hij de troon besteeg. Het schip werd vele jaren later in Zeebrugge door Jan Vandamme gerestaureerd.

Ook het mythische schip HMS Bounty zal te bezoeken zijn. Deze kopie van de oorspronkelijke Bounty (door de muiters verbrand) was in de film Mutiny on the Bounty (1960) te zien, met Marlon Brando, Trevor Howard en Richard Harris in de hoofdrollen. Vermelden we ten slotte dat deze Bounty II niet verward mag worden met de (met hout bekleedde buitenromp) stalen Bounty III die in 1983 gebruikt werd om een nieuwe film over de beroemde muiten te produceren. Daarin speelden Anthony Hopkins en Mel Gibson de hoofdrollen.

Meer info op www.oostendevooranker.be.

HISTORISCHE INFO OVER DE SECTOR

Meermaals krijgen wij vragen over de historie van de vloot of van bepaalde schepen in de bus. Vermelden we ter zake dat het VLIZ over een voor ieder toegankelijke website beschikt waarop de geschiedenis van de vissersvaartuigen en aanvoer & besommingen (sinds 1929) van de vloot in te kijken zijn. Meer info op www.vliz.be/NL/cijfers-beleid/belgische_zeevisserij.

N.V. WILLEMS

Recuperatiebedrijf

Oude metalen en containerdienst

Kalsijdeweg 3, 8470 Gistel (Snaaskerke)

Tel (059) 51 44 66

Container nodig?
Bel 059 / 51 44 66

Z 198 BIJ OPBOD VERKOCHT IN VERENIGD KONINKRIJK

De Z 198 is bij opbod verkocht en toegewezen aan de Britse rederij Waterdance Ltd.

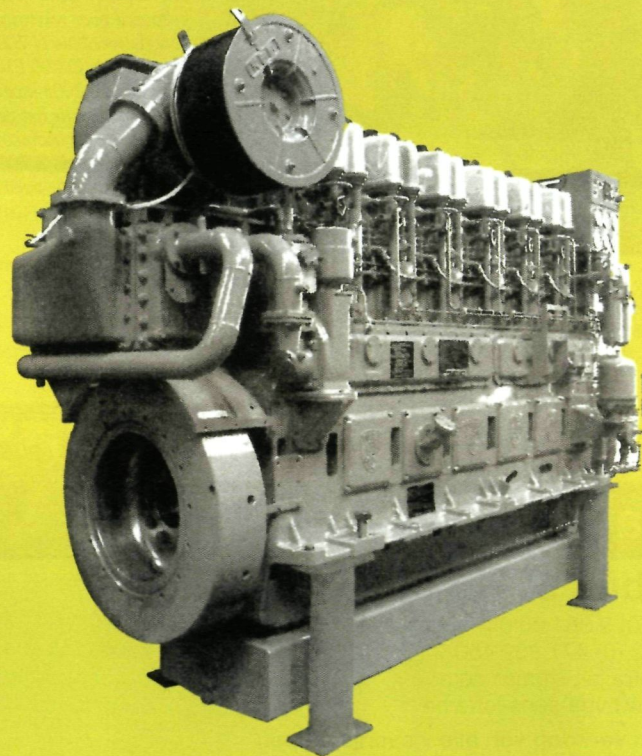
In aanwezigheid van de rechter boden de overgebleven drie hoogste bidders in het advocatenkantoor Volckaert & Volckaert tegen elkaar op. Rowan Carter namens Waterdance uit Exeter werd de hoogste bieder en kocht de dertien jaar oude Z 198 inclusief licenties voor 1.240.000 euro.

Na de verkoop van de Z 198 wordt in april door curator mr. Francis Volckaert gestart met de verkoopronde van de Z 76. Beide vaartuigen van de familie Korf uit Urk liggen sinds begin vorig jaar werkloos aan de kaai.

De rechter had afgelopen najaar het faillissement uitgesproken. Rederij Waterdance Ltd heeft momenteel de boomkorkotter E 88 en de nettensvisser WY 379 in de vaart.

LANGOESTINEQUOTUM BETER BENUTTEN

Zoals HVB in het januarinummer opmerkte blijft meer dan de helft van het langoestinequotum onbenut. Moeilijk te begrijpen voor wie weet dat de Vlamingen indertijd specialisten waren in deze visserij. Tot het midden van de jaren zestig voeren vanuit Oostende zowat vijftien 'kreeftenputters' uit, richting Silverpit. In 1993 waren er 27 Belgische vaartuigen die zich in die visserij specialiseerden. ILVO wil de draad weer opnemen en nodigde op 8 april de Rederscentrale, de Dienst voor de Zeevisserij, de veilingen en de geïnteresseerde reders uit om daarover te beraadslagen.

ABC Diesel

Bijna 100 jaar ervaring

Middelsnellopende
dieselmotoren:
200-3750 kW
600-1000 tpm

Dé zekerheid voor
een behouden vaart

Power you can t(h)rust

Wiedauwkaai 43 B-9000 Gent
T. +32 9 267 00 00 F. +32 9 267 00 67
info@abcdiesel.be www.abcdiesel.be

HOE HET VISSERSPROLETARIAAT VAN DE KAAIEN VERIDWEEN (I)

HVB besteedt in haar meinumner telkens weer aandacht aan het feest van de arbeid dat 1 mei heet. Ook dit jaar doen we dat. Verder in dit blad vindt u een verslag van de gebeurtenissen die de Oostendse Vissersopstand heten en waarbij een arbeidersrevolte in het bloed gesmoord werd. Maar eerst gaan we op zoek naar het vissersproletariaat dat eertijds zo kenmerkend was voor de sector. Waar zijn al die mensen naartoe?

In 1836, kort na de Belgische onafhankelijkheid, telt Oostende 534 vissers. De stad herbergt daarmee de grootste Vlaamse vissersgemeenschap; er zijn binnen de stadsmuren twee keer meer aan het werk dan in Blankenberge, toentertijd de tweede grootste Vlaamse vissershaven. Derde is Nieuwpoort waar 100 vissers aan de bak komen.

Naast deze drie havens kent de Vlaamse kust nog talrijke kleine vissersgemeenschappen... zonder haven. Daar worden de boten bij laag water op het strand gezet. In Heist zijn er in 1836 zo'n zestig onversaagde vissers aan het werk en in De Panne een veertigtal. Wie niet beter weet zou meewarig kunnen neerkijken op het armtierig volkje dat op die manier vanaf het strand in de weer is. Maar als de Vlaamse visserij vandaag nog enigszins bestaat, dan heeft dat alles met de ondernemingszin van die boottrekkende Pannenaars en Heistenaars te maken.

De visserij van dat jonge België kent een stormachtige ontwikkeling. Zijn er in 1836 iets meer dan duizend vissers aan het werk, dan zijn dat er in 1885 bijna tweeduizend geworden. In Heist en De Panne hebben ze in dat jaar, voor wat betreft het aantal actieve zeevissers, Nieuwpoort voorbijgestoken, maar de opgang is vooral zichtbaar in Oostende waar nu twaalfhonderd mannen regelmatig in zee trekken. Die Oostendenaars kunnen onderverdeeld worden in bootsjouwers (die veelal met eenmansgarnaalbootjes in zee gaan of in het beste geval met een 'schiptje', in 'vissers-reders' annex hun familieleden die een eigen groter schip uitbaten en tenslotte

in een grote groep echte proletariërs: vissers die de sector niets te bieden hebben behalve hun eigen arbeidskracht; zij werken voor de talrijke kapitalistische rederijen die meerdere zeilboten uitreden.

De Oostendse visserij is in die jaren een moderne industrie aan het worden. Er mag dan nog steeds bijna uitsluitend onder zeil gevaren worden, de stad kent dan al meerdere kapitalistische ondernemingen die soms tientallen grote sloepen uitreden. Verder worden er een aantal politieke beslissingen genomen die Oostende een benijdenswaardige infrastructuur geven: na het slopen van de stadsvestingen wordt in 1870 een schuilhaven (Montgommerydok) gegraven; dat dok wordt in 1885 voltooid. In 1877 wordt een cirkelvormige vismijn (De Cirk) gebouwd die in 1879 in gebruik genomen wordt en in 1885 vergroot. Vergeten we verder niet dat de stoomtreinen van Oostende het eindstation maken van spoorwegen die heel Europa doorkruisen. Die verbinding zorgt ervoor dat Oostende, ook voor buitenlandse vaartuigen, een gedroomde aanlandingsplaats voor verse vis wordt. De Europese vraag naar verse vis groeit zienderogen. De toepassing van de stoomenergie op vissersschepen en de 'uitvinding' van het ijs (1874) om de vis te bewaren, maken de aanvoer van grote hoeveelheden verse (niet gezouten) vis ook mogelijk. Met andere woorden: Oostende wordt het moderne economisch visserijcentrum van België. De industriële vooruitgang die de XIXde eeuw kenmerkt vindt voor wat de visserij betreft zijn stek in Oostende.

De erbarmelijke levensomstandigheden van het Oostendse vissersvolk zijn vergelijkbaar met deze in andere industriële gebieden. Hoe meer de economie zich ontwikkelt hoe armer jan-met-de-pet wordt. Uit de volkstelling van 1865 blijkt dat men in het Oostendse visserskwartier met meer dan 100 mensen in één huis pleegt te wonen. Voor sommige huizen komt dit neer op het verbazingwekkende getal van 12 mensen in één kamer. De Oostendse volkskundige Omer Vilain drukt het plastisch uit: 'In deze éne kamer moest men pogen te leven. Men kookte, at, dronk en paarde in die enkele vierkante meters.' Zijn collega, wijlen Jef Klausning vult die cijfers aan met nog andere schokkende gegevens: 'In 1885 bedroeg de gemiddelde besomming van een zeilschip 12.300 frank per jaar. De visser kreeg daarvan 867 frank. Maar in 1887 haalde een zeilschip nog maar nauwelijks 11.127 frank, waarvan de visser er 744 toegeworpen kreeg. Maar die visser had natuurlijk ook nog beroepskosten. Zo'n zeilschip ging gemiddeld dertig keer in zee. De panger kostte aan de visser al 8,20 frank per reis. Voor zijn voedsel aan boord betaalde hij dus al meer dan 240 frank per jaar. Kosten voor werk-

Vissers van Blankenberge. 1844.

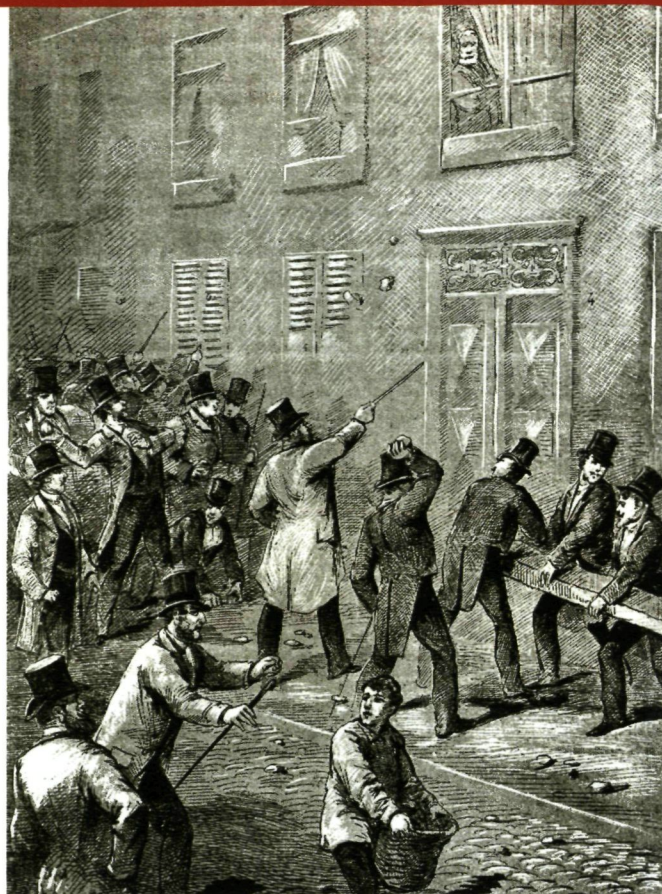
kledij (oliegoed, laarzen) mag je op 140 frank per jaar schatten. De visser verdiende dus gemiddeld netto 364 frank per jaar. Om te weten wat dat inhoudt moet je een beetje uitzicht krijgen op de levensduurte in 1887. Vooruit, schrijf op: 1 liter melk kostte toen 20 centiem, een kilo brood betaalde je 32 centiem, goedkoop vlees was 1 frank per kilo waard, kolen kostten 2,5 frank per kilo en de huur van één kamer bedroeg 12 frank per maand. De rekening is dus vlug gemaakt. Voor elke dag dat hij in zee ging had de visser ongeveer één frank over. Met die frank kon hij het huurgeld van één kamer betalen, één liter melk kopen en één brood ...en dan was dat geld nagenoeg op.'

Het zijn die omstandigheden die oorzaak zijn van de Visser-opstand van 1887, een uitbarsting van ongenoegen die in het bloed gesmoord wordt. Aanleiding mag dan al de aanvoer van buitenlandse vis zijn (de Britten en Fransen die de Oostendse vismijn met vis overspoelen en zodoende de marktprijs drukken, terwijl de Oostendse zeilschepen maar weinig vangen), de oorzaak moet gezocht worden in de erbarmelijke sociale omstandigheden. De vissersopstand mag dan al uitgelokt zijn door enkele Oostendse reders die - ook al woest op de Britten omdat die met hun drijfnetten de Oostendse boomvisserij belemmeren - het volk voor hun kar spannen, de oorzaak ligt wel degelijk in de miserie die in de Oostendse 'garren' heerst waar het vissersproletariaat samenkomt.

De Vissersopstand is trouwens geen uniek feit. Ook in andere industriecentra breken rond die tijd vergelijkbare revoltes uit. Een jaar voor de vissersopstand organiseert een anarchistische groep in Luik een optocht om de Commune van Parijs te herdenken. Waar er hooguit enige honderden mensen verwacht worden, blijkt dat er duizenden warmbloedige Luikenars op de oproep afkomen. Die nacht wordt er in de stad geplunderd dat het, bij wijze van spreken, een lust is. In het Luikse bekken breekt de volgende dagen een stakingsgolf los. Legereenheden marcheren op... De avondklok wordt ingesteld... Hier en daar wordt geschoten ... De Rijkswacht maakt er jacht op groepen bedelaars. In Tilleur en Jemeppe vallen de eerste doden.

In Oostende mag de aanleiding dus de aanvoer van massale hoeveelheden buitenlandse vis zijn, in Luik is het een herdenkingsoptocht. Er is meer. Wat in het Luikse gebeurt blijkt uiteindelijk maar kinderspel in vergelijking met wat zich vanaf 25 maart 1886 in de streek rond Charleroi afspeelt. In het nabijgelegen Roux vallen vijftien manifestanten onder de kogels. Het proletariaat balanceert overal op de rand van de wanhoop. Om het even welke aanleiding kan de vonk zijn die de opstand doet ontstaan.

Dat al deze vergelijkbare opstanden ook op een vergelijkbare sissert uitlopen — in al deze gevallen eindigt de opstand even plots als ze begonnen is — heeft te maken met het ongeorganiseerde karakter ervan; er is geen nationale organisatie die de moeite doet om de revoltes te coördineren. Het zijn chaotische gebeurtenissen waarover de socialistische voorman Emile Vandervelde later zou schrijven dat het uitingen waren van hopelozen die het beu waren om 'langzaam te moeten sterven'. Voor de in 1885 opgerichte socialistische partij zijn de neergeslagen opstanden het beste bewijs dat relletjes, revolte en revolutie geen uitweg bieden; dat enkel organisatie de arbeiders baat kan brengen. In het kleine, maar fanatieke, wereldje van folkloristen dat zich enthousiast over de geschiedenis van de zeevisserij buigt is het een weerkomend thema: is er een band te vinden tussen de vissersopstand van 1887 en die andere grote sociale gebeurtenis uit de Oostendse visserij: de NV Oostendse Reederij (1921-1951). Die rederij is een machtige, door socialisten geleide

Op 27 mei 1871 viel de verontwaardigde Belgische burgerij de woning van Victor Hugo aan, nadat hij zijn sympathie geuit had voor de Commune van Parijs.

onderneming van stoomtreiniers, die tegen het einde van de twintiger jaren toonaangevend wordt voor de hele Belgische visserij. Neen, zo luidt het antwoord op de vraag meestal. De vissersopstand heeft daarmee niets te maken. Trouwens, zo wordt eraan toegevoegd, de uit Oostende afkomstige staatsman Louis Major heeft vruchteloos geprobeerd dat verband te vinden. Geen verband dus.

Nochtans is er ten tijde van de vissersopstand al socialistische agitatie te Oostende en wordt in die dagen al een pamflet verspreid waarin tot de oprichting van een coöperatieve rederij opgeroepen wordt, maar de vissers hebben er geen oren naar. Het is pas na de oorlog van 1914-'18, en de daarmee gepaard gaande vlucht naar Engeland waar ze de 'unions' aan het werk zien, dat de Oostendse vissers overtuigd geraken van de noodzaak van organisatie en samenwerking. Zelf ben ik geneigd om wel een verband te leggen. De vissersopstand van 1887 is zeker tot diep in de jaren vijftig in het collectief geheugen van de Oostendenaars aanwezig gebleven. De vissersopstand behoort verder tot de categorie gebeurtenissen die - ook door de mytevorming - blijft doorwerken,

CREVITS

**IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN**

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33

Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85

Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87

Fax: 050 54 79 11

Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

Tijdens de schietpartij aan de mijn 'de l'Epine' te Montigny s/Sambre (april 1868) werden zes betogers gedood. De arbeiders toonden zich menselijker dan de handhavers van de orde. Tijdens de mars op de kolenmijn du Hazard lieten de 'opstandelingen' zich braaffjes tegenhouden door één vrouw.

lang nadat de betrokkenen dood en vergeten zijn. Verder lijkt het me zelfs zo te zijn dat de figuur Anseele de zichtbare band is tussen de vissersopstand enerzijds en de oprichting van de zogenaamde Rode Vloot anderzijds. Anseele heeft het immers niet bij hoger vermelde pamflet gelaten. Hij blijft de visserij volgen; getrouwd met de moeite om eens mee het zeegat in te trekken. Vergeten we tenslotte ook niet dat de pioniers van de Oostendse Reederij, o.a. de schippers Zonnekeyn en Blondé, in 1887 al in de stad rondlopen. Ze mogen dan nog kinderen zijn, ze horen de schoten, zij zien de doden vallen, zij lezen het pamflet dat zegt dat alleen organisatie uitkomst biedt, zij kennen het lied van de socialistische agitator Vanden Eeckhoutte. Zij zijn het die zoveel jaren later bij hem aankloppen en zodoende de daad bij het woord te voegen. In zijn memoires noteert Anseele, terugdenkend aan het bezoek van de Oostendse schippers Zonnekeyn en Blondé: 'Na de wapenstilstand kregen de vissers eindelijk het gevoel van klassebewustzijn'. Terwijl het Oostendse vissersproletariaat zich zodoende moeizaam een weg uit de miserie zoekt, blijven de bootsjouders waarschijnlijk hun eigen gang gaan. Wat we wel met zekerheid weten is dat de Pannenaars zich daar op het einde van de Belgische kustlijn in die woelige dagen te pletter werken. In 1903 sleuren ze in De Panne evenveel vis op het strand als de vissers van Blankenberge, Heist, Oostduinkerke en Nieuwpoort samen! De vooruitgang in De Panne mag dan minder spectaculair zijn dan te Oostende, ze is niet minder merkwaardig. In 1889 tellen ze in De Panne 26 zeilsloepen van circa 20 ton, tegen 42 in 1892 en niet minder dan 76 in 1896. Genoeg bedrijvigheid om de overheid ernstig te laten overwegen om er een vissershaven aan te leggen. Dat die vissershaven er uiteindelijk niet komt, is van doorslaggevende betekenis geweest voor de Oostendse visserij, want die Pannenaars

worden het sleuren natuurlijk wel beu, ze zakken een voor een naar Oostende af, waar ze uiteindelijk ook komen wonen. Ze worden er de leveranciers van fijne vis.

Die Pannenaars zijn dragers van een andere cultuur.

In een grondige studie over de Belgische visserij verwijst een ambtenaar van de jonge Belgische Staat naar een boekwerkje uit 1895: 'Sprekend over de vissers van de Belgische kust heeft een

schrijver deze morele verschillen in de volgende termen vastgelegd: "Twee groepen onderscheiden zich, twee soorten mensen: de Oostendenaar en de visser van De Panne. Even sterk als de eerste naar voor treedt als iemand uit de achterbuurten, ongedisciplineerd, wispelturig en levend in beklagenswaardige omstandigheden, even sterk profileert de tweede zich als regelmatig, intelligent, verstandig, in afzondering levend in zijn kraaknette, goed onderhouden hut; en het zou een misdaad zijn om dit hoogstaande morele voorbeeld niet te beschermen en te propageren als een voorbeeld en een model..."

In tegenstelling tot de Oostendenaars die van cabaret houden, van jenever en van danszalen, leven de vissers van De Panne een kalmer, regelmatig, eenzamer en rustiger bestaan". Voor de Oostendenaar heeft sparen gewoon geen zin. Een schip kopen zit er voor hem zeker niet in. Boven het café wacht het gezin (met twaalf in een kamer!) en elke dag op zee kan telkens weer de laatste zijn, dus... In De Panne zien we daarentegen een soort boeren-ter-visserij aan het werk: zij mogen dan al in uiterste soberheid leven, ze zijn toch eigenaar van hun hut of huis en in veel gevallen zelfs van de lap grond die ze bewerken. Tegelijk zijn deze Pannenaars de promotoren van een visserij waarin andere sociale verhoudingen heersen dan in de naamloze vennootschappen die de stoomboten uitreden.

In Oostende ontwikkelen zich bijgevolg drie visserijen naast elkaar. Ten eerste zijn er de bootsjouders. Daarnaast reden naamloze vennootschappen vele stoomvaartuigen uit. Zij duwen de grote zeilsloepen uit de visserij weg. De Pannenaars passen zich echter wonderwel aan, ze reden voortaan uitsluitend kleinere eenmastsloepen uit waarmee ze fijne vissoorten op de markt zetten. Door een soort superuitbuiting van zichzelf en van de eigen familie slagen ze erin om hun zeilsloepen te moderniseren: eerst door een hulp-stoommotor te plaatsen, later een hulp-ontploffingmotor, nog later een ontploffingvoortstuwingmotor).

De sociale voordelen waarvan de vissers van de de andere kapitalistische rederijen gelden niet aan boord van de zeil-, mixte- en motorboten van de Pannenaars en nog minder bij de Oostendse bootsjouders.

De crisis van 1929 maakt duidelijk dat de Oostendse stoomtreilervloot een reus op lemen voeten is. Die crisis brengt alle grote rederijen ten val, met uitzondering van de Pêcheries à Vapeur en de Oostendse Reederij. Dit schept een nieuw kansje voor de motorvisserij waarvan de overwegend familiale exploitatie een veel 'economischer' uitbating toelaat.

Wanneer in 1935 de scheepsbouw hernomen wordt komt er een type stalen motortreiler van de werf, dat zich zowel door

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

**BEMA
DOET
HET**

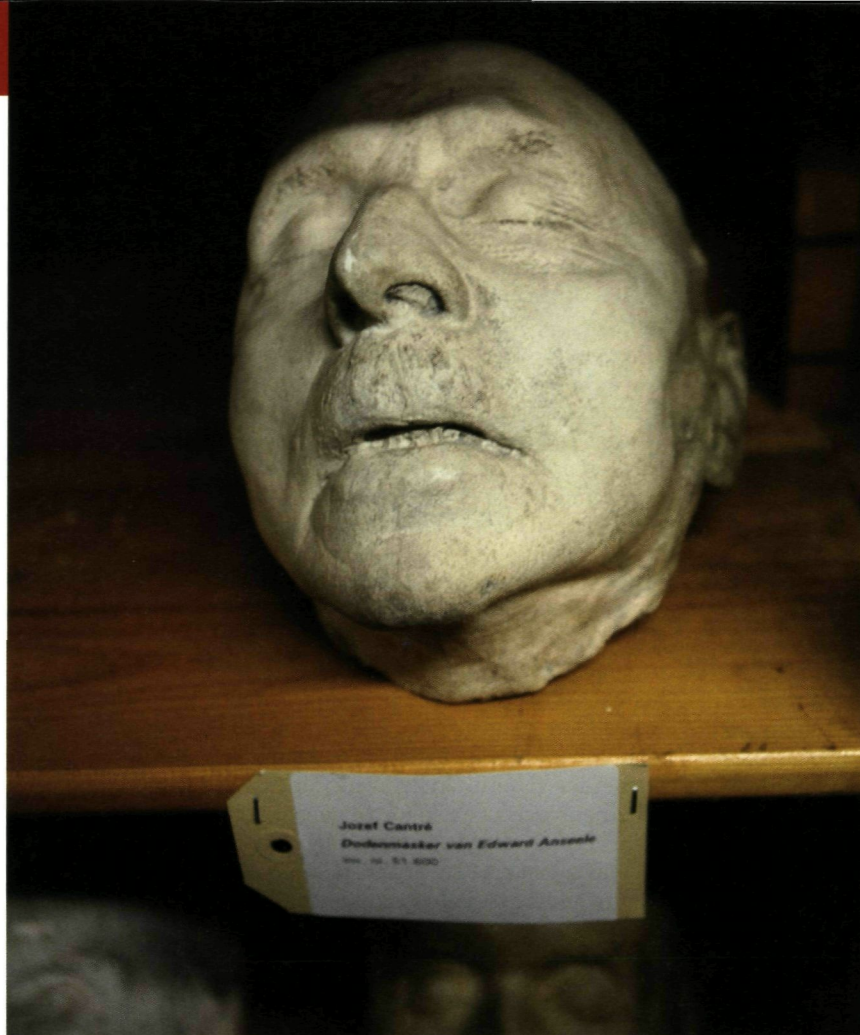
Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

Anseele vormt de zichtbare band tussen de vissersopstand enerzijds en de oprichting van de zogenaamde Rode Vloot anderzijds. Dit is zijn dodenmasker, gemaakt door Jozef Cantré en bewaard in de archieven van Het Letterhuis te Antwerpen. foto Jo C.

de afmetingen, de kracht van de motor, als door de moderne vorm en opvatting van de bestaande onderscheidt. En nadat de Noordzee (niet voor het eerst trouwens) tekenen van uitputting begint te vertonen gaan deze motortreilers van 400 pk richting IJsland, de resterende stoomtreilers achterna. Eerst aarzelend, en alleen in de lente en de zomer, dan steeds stoutmoediger tot tenslotte deze visserij praktisch het ganse jaar door bedreven werd door eenheden van deze klasse. Poppe, die een geschiedenis over de visserij schreef, zegt daarover dat ze worden gevolgd door de kleinere schepen.

De overgrote meerderheid sloeg de weg naar IJsland in: eenheden van 350 pk, van 300 pk, je zelfs enkele middenslagtreilers van 240 pk waagden het een enkele keer in de zomer, met catastrofale gevolgen overigens. Het was tenslotte geen zeldzaamheid meer in één week 10 à 12 IJslanders, groot en klein, te Oostende te zien markten, waarvan de meerderheid motorschepen van minder dan 400 pk. Na de tweede wereldoorlog ondernemen de grote rederijen nog een poging door een aantal 'oliebranders' (stoomtreilers die gevoed worden met olie in plaats van kolen) in de vaart te brengen. Het mag niet baten: het tijdperk van de stoomtreilers - en de sociale gebruiken die er aan boord heersen - ligt definitief achter ons. Wanneer de NV Oostendse Reederij er in 1951 het bijltje bij neerlegt, wordt de Vlaamse visserij al geleid door de familiale onderneming waarin tot vandaag op zijn Pannes en op zijn Heists gewerkt wordt. Het Oostendse proletariaat heeft als aparte categorie gelijktijdig met de grote kapitalistische rederijen opgehouden te bestaan. Velen zeggen de visserij na WO II vaarwel. Zij gaan aan de slag in de bouw, op de ferryboten, in staatsdienst aan het loodswezen, want overal komt men handen te kort om het land weer op te bouwen.

De uittocht is massaal, want het tekort aan mankracht in de visserij wordt op zo groot dat zelfs gevangen vissers ingeschakeld worden om mee naar IJsland te varen. Zij komen onder bewaking aan boord, worden slechts in volle zee uit de kajuit losgelaten en zien bij hun thuiskomst de gendarmen alweer zwaaien.

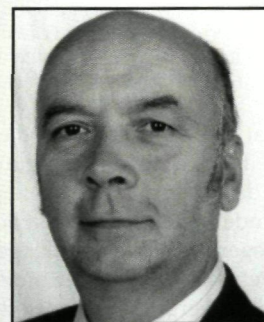
De resterende Oostendse vissers worden in die jaren verspreid over talrijke kleine vaartuigjes. Ze verliezen zodoende de grote kracht die ze eertijds hadden, de enige kracht van het proletariaat, de kracht van het aantal.

*Flor Vandekerckhove
(Vervolgt)*

**ZEEVISSERS - VISBEWERKERS
- HAVENARBEIDERS - ZEELIE-
DEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN
WENDT U TOT DE**

Zeemansbond A.B.V.V.

**Ivan Victor
Federaal secretaris
zeeverij**

**Jules Pourquaetstraat 27
Oostende**

Tel.: 059 55 60 85

Fax: 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

**R. Vermote:
gewestelijk secretaris
0476 23 40 28**

Heiststraat 3

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.

**Boekhoudkantoor
Vermeire & Tommelein**

**E. Beernaertstraat 71
B04.02
8400 Oostende**

**Tel : 059 701830
Gsm : 0475 901354
Fax : 059 512515**

www.vermeire-tommelein.be

Het leven zoals het is:
Aan boord van de 0190

Foto's © Jo Clauwaert & Birte Van Garose

Etienne Van Billemont

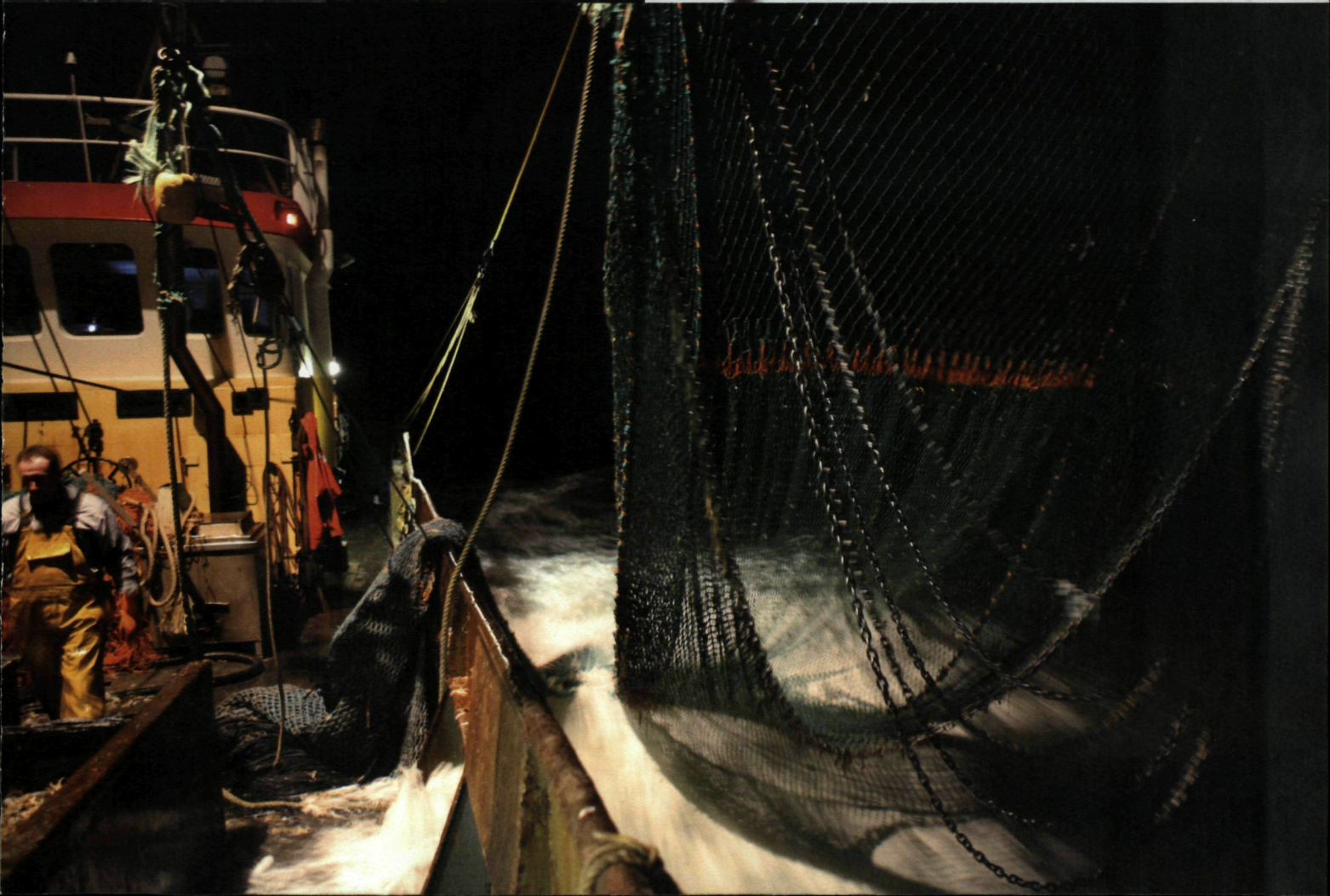
Mike Mille

Freddy 'Schelle' Lachat

De Belgische visserijvloot (77)

In januari 2005 startten we met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historiek van de vaartuigen publiceerden. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die inmiddels uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak, die gepaard gaat met het nodige opzoekwerk, leverde voldoende vaartuigen op om tot vandaag in HVB telkens een bladzijde te vullen.

Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de exacte gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Louis Vande Castele)

Z.319 PHILADELPHIAN

Lengte: 39,87 M

Breedte: 7,75 M

Tonnage: 264,41

Bouwjaar: 1960

Werk: Cochrane & Sons, Selby

Motor: A.B.C. 1979

Vermogen: 1.447 pk

Reders:

1960-1977: PHILADELPHIAN:

Sir Thomas Robinson & Son

(Grimsby) Ltd. Grimsby.

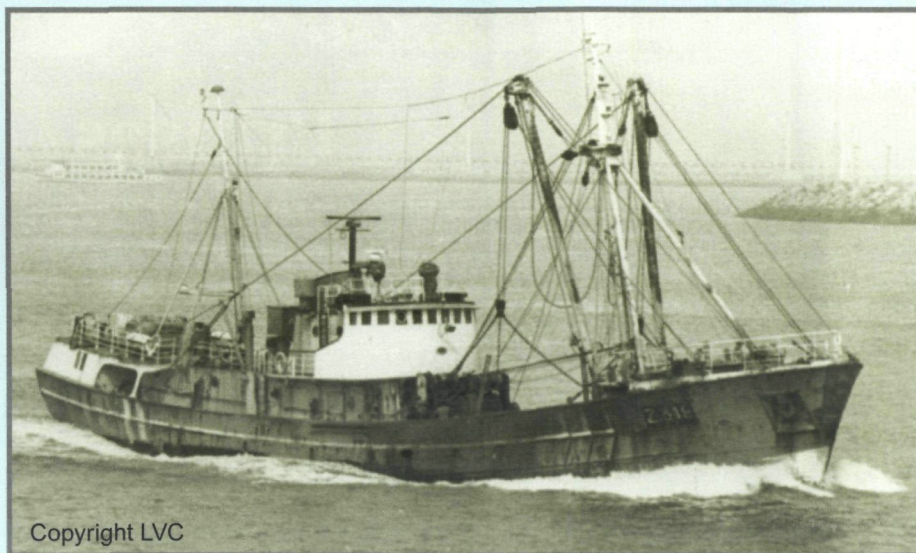
Z.319 PHILADELPHIA:

1977: NV Noordvisserij, Zee-
brugge

1986: Robert Dewaele – Baert

1988: NV Dirk.

20.11.1989 geschrapt voor nieuw-
bouw.

Copyright LVC

O.201 MARIE MADELEINE

Lengte: 18,00 m

Breedte: 5,70 m

Tonnage: 49,35 bruto

Bouwjaar: 1944

Werk: A Loy, Oostende

Motor: A.B.C. 1944

Vermogen: 135 pk

Eigenaars.

O.201 MARIE - MADELEINE

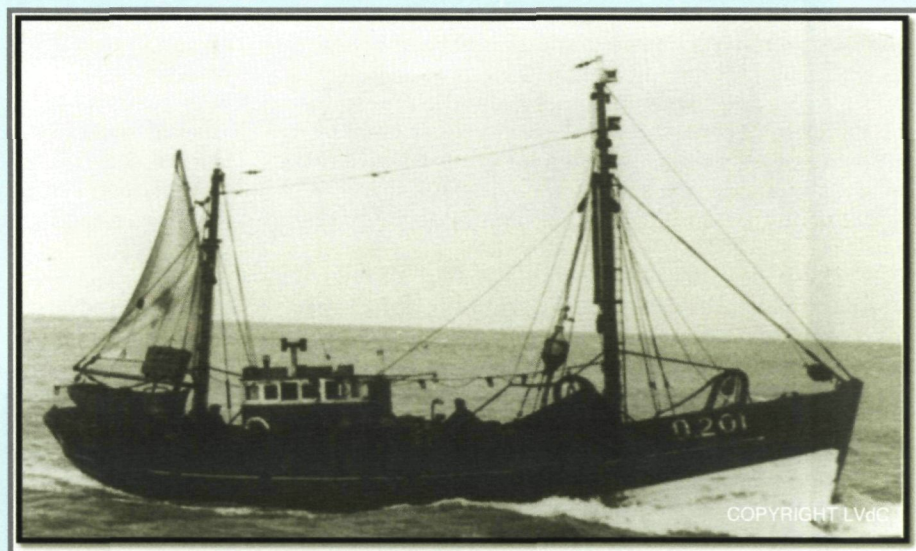
1944: Albert Huys.

Z.201 MARIE – MADELEINE

1951: Leon Desmidt.

1963: André Desmidt – Cardon.

25.10.1989 geschrapt en gesloopt.

COPYRIGHT LVdC

Z.98 OP HOOP VAN ZEGEN

Lengte: 30,57 m

Breedte: 7,08 m

Tonnage: 156,49 bruto

Bouwjaar: 1970

Werk: De Lastdrager, Den Helder.

Motor: Stork, 1970

Vermogen: 900 pk

Eigenaars.

GO 28: Op hoop van zegen.

Z.98 Op Hoop van Zegen:

1979: Vantorre Amedé – Dob-
belaere.

1983: Vantorre Stanley – Dob-
belaere.

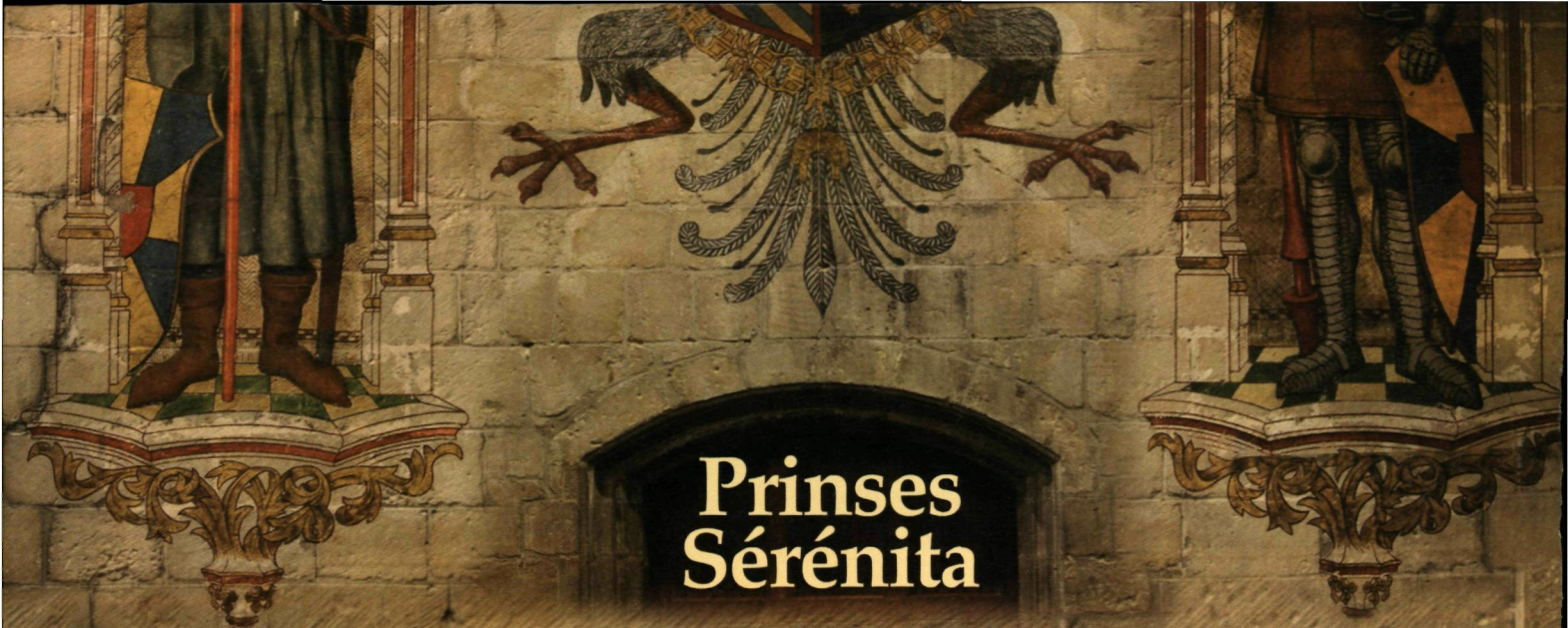
1988: BVBA Op hoop van Zegen.

Op 20.10.1989 geschrapt uit de
vloot.

Verkocht aan B.N. Cooke & Neil
Clarkson uit Brixham.

COPYRIGHT LVdC

Prinses Sérénita

In de tijd dat draken vrijwel uitgestorven waren en slapende prinsessen zo goed als verdwenen, werd Krombrug koning over het land Nunu. Te midden van Nunu stond er op een heuvel een laatste, betoverd kasteel. Het werd omsloten door een ondoordringbare haag en het werd bewaakt door een vervaarlijke draak. In het slot sliep prinses Sérénita haar bijna honderdjarige slaap.

De bewoners van Nunu waren weinig werklustig. Ze verkeerden in de wijsheid dat wat morgen gebeuren kon, vandaag niet behoefde te geschieden.

Koning Krombrug was van mening dat die ingesteldheid zijn reeds arme land niet bepaald rijker maakte. De vraag hoe hij de Nunuvianen tot grotere ijver kon bewegen, knaagde aan zijn gemoedsrust. Op een heldere ochtend vond hij de oplossing in de zeldzame slaapster, Sérénita.

Als ik ervoor zorg dat het mysterie van Sérénita in het buitenland bekendheid verwerft, dacht hij, dan zorgt het ongetwijfeld voor een toevloed aan duitendragende bezoekers. Mijn volk zal niet weten wat eerst gedaan om hen op te vangen.

Krombrug draalde niet die toen nog hoogst bijzondere inval ten uitvoer te brengen. Hij gelastte zijn gezanten over de grenzen ruchtbaarheid te geven aan Nunu's enige, echte, betoverde kasteel met een duttende prinses. Na enkele maanden arriveerde de eerste vreemdeling in de hoofdstad. Een tijd later waste de stroom van reizigers tot in alle uithoeken van het land. In Nunu begonnen er herbergen te floreren. Beeldhouwers zetten er zich aan het beitelen van Sérénitabeeldjes. Hoefsmeden wisten er niet meer wat eerst gedaan. Bakkers kwamen er op het idee om fantasierijke broodjes en taartjes te bakken. De markten verzwarpten er van het volk. De mensen van Nunu leerden dat de dag van morgen erom vroeg om de handen nu uit de mouwen te steken. In Nunu ontbeerden belastingsontvangers voldoende schepels om de dukaten af te romen. Tevreden blikte koning Krombrug naar de blinkers in de schatkist. Koning Krombrug doopte zijn land tot "Nunu's Wonderland".

Op het hoogtepunt van 's lands groei voelde koning Krombrug de dood naderen. De tijd drong om de kroon aan één van zijn twee zoons over te dragen. Bij zijn oudste zoon, Kamiel, had de koning zijn bedenkingen. In zijn kindsheid keek Kamiel met golvende hoofdbewegingen naar de fladderende vlinders, zonder

er ook maar even aan te denken er één te vangen.

In zijn jonkheid liet hij een schone aan zich passeren om dadeloos te stamelen: 'Wat een schoonheid.'

Aan de drempel van de volwassenheid bleek Kamiel voor koning Krombrug een doelloze lanterfanter te zijn; een beetje zoals het lompenvolk in de beginjaren van zijn heerschappij.

Doch, op de talenten van zijn jongste zoon, Leopold, kon de koning staat maken. In zijn kindertijd huppelde hij achter de vlinders om ze met zijn grijpelingen te verschalken.

In zijn jeugd liep hij de maagd achterna, terwijl hij jubelde: 'Schoonheid, werp u in mijn armen!'

Eens de jeugdijaren ontgroeid, bewees Leopold in alles wat hij deed een grijppgrage kerel te zijn; koning Krombrug zag in Leopold een man, rijp voor het koningschap.

Hoewel Krombrugs voorkeur ontegensprekelijk naar Leopold uitging, wilde hij geen slechte vader lijken; in gelijke kansen op het verwerven van de kroon wou hij zijn zonen doen geloven.

De koning bekonkelde met zichzelf: Ik zend Kamiel en Leopold er apart opuit om Sérénita uit de slaap te zoenen. De winnaar van haar erft het land.

Natuurlijk, dacht de koning verder, doortastend als Leopold is, gaat die eer hem te beurt vallen.

Krombrug grimbeke: 'Leopold met het mysterie op de troon, dat zal Nunu's Wonderland een weerklank zonder weerga verschaffen! Ik laat de slampamper, Kamiel, eerst vertrekken. Hij is tenslotte de oudste. Hij kan voor Leopold alvast de weg effenen.'

Kamiel vertrok op queeste naar Sérénita. Op een nevelige dooldag begaf hij zich in het woud dat de kasteelheuvel bedekte. Er bewoog geen blad. Er fladderde geen vogel. Er ritselde geen dier. De grond verzwolg er de gedempte hoefslag van zijn paard. Onder gewelven van stilte verbeelde Kamiel zich Sérénita, helder als de hemeling van een nieuwe morgen.

Op de heuveltop stopte hij voor een torenhoge haag, met doornen als speren zo groot. In plaats van het zwaard te heffen, liet Kamiel tranen biggelen. De haag trok de doornen in. Ze liet de bladen hangen. Ze kromp ineen. Voor onze held verscheen een geschubde draak. Verbaasd keek het monster toe hoe de haag als een rok onder hem wegzakte. Hij sloeg de ogen op. 'Gij wilt Sérénita niet wakker kussen!' sprak de draak.

'Ik merk het aan uw tranen. Gij zijt als de hoofse minnaar van lang geleden; ge koestert de zuivere liefde wier mysterie naar de Eilanden der Gelukzaligen voert. Sérénita's omheining is voor uw tranen gezwicht. Gij zijt als de hoofse ziel van weleer; ge laat bekoorlijkheden aan u voorbijgaan, opdat ze in eenzame weemoed tot Schoonheid zouden ontluiken. Het monster dat ge voor u ziet, is de draak van uw angst om Sérénita alsnog in uw armen te sluiten. Leg uw angst daarvoor af. Vele draken hebt gij reeds verslagen, zoals ge mij ook nu verslaat.'

Het ondier verzakte. Ter grootte van een kleine varaan bleef het levenloos op het gras liggen. Kamiel ontwaarde een lichtend kasteel met ontsloten poorten. Hij ging de hal naar binnen. Hij besteeg de trap. Zijn stappen fluisterden tussen de wentelwanden. Op het hoogste aangekomen, opende hij de deur van de torenkamer. Door een raam viel een lichtstraal op een bed waarop een jonkvrouw te slapen lag. Haar haren oogden als het nachtblauw waarmee de wintermaan de aarde tooit. Haar mond kleurde als bloed in de sneeuw. Haar ademhaling dijde als een golving op de blakte van haar lichaam. Kamiel schuifelde naar haar toe. Hij knielde naast haar neer. Hij staarde naar Sérénita tot het avondrood haar met ondergaand schijnsel bestreek. Kus haar niet, maande Kamiel zichzelf, of ge ontnemt de aarde de schittering van de hemel. Kamiel ontgordde het zwaard. Hij legde het aan haar zijde. Door het staal gescheiden, vlijde hij zich naast haar neer. Bij het ochtendgloren gleed hij in de slaap.

De zon klom op. Een forse ridder verscheen voor het kasteel. Leopolds ogen flikkerden. Met opgeheven zwaard keek hij naar het naaldenkraagje. 'Is dat de ondoordringbare haag?' schamperde Leopold. Hij wendde de blik naar het levenloze draakje. 'Is dat de gevaarlijke draak?' grijnsde hij. 'Ik ben van mijn leven nog geen draak tegengekomen, maar het miezerig schepsel dat daar ligt, moet ik geeneens verslaan.'

Hij vinkte naar de openstaande burchtpoort. Zo snel als zijn rammelend harnas hem dragen kon, stoof hij naar binnen. Hij bonkte op de traptreden. De wentelgang verwerd tot een gongslurf. Bij de torenkamer aangekomen, zag hij Sérénita met naast haar zijn broer. Leopold neuzelde: 'Het klein krijgen van haag en draak heeft Kamiel precies vermoeid. Hij lijkt wel verzonken in een even eeuwige slaap als die van de slapende prinses.'

Hij haastte zich naar Sérénita, maar hij bepeinsde: Ik kus haar beter niet dadelijk wakker. Geharrewar kan ik hier wel missen. Laat ik de prinses slap de kamer uitdragen.

In de open lucht aangekomen, murmelde hij: 'Ik bind haar slapend op mijn paard, zo kom ik snel en gemakkelijk thuis.'

Met de schuddende over het bospad dravend, kreeg hij het idee tot het uithalen van een stunt waarvan geen ridderroman ooit sprak. Op zijn trouwdag zou hij, in aanwezigheid van een uitgelezen gezelschap aan genodigden, Sérénita uit de slaap doen verrijzen. Aan een huwelijk met de hemeltergend, schone Sérénita twijfelde hij immers geen ogenblik. Haar wakkere woord had hij daarvoor voordien niet nodig.

In de burchtzaal van koning Krombrug zaten de edellieden rond de lange feesttafel. Aan het hoofd zetelden Leopold en de slapende prinses. Leopold stond recht. In de eerbiedig gevallen zwijgzaamheid werden de huwelijksplechtigheden in allerijl voltrokken. Vervolgens sprak Leopold: 'Welwaard gezelschap, het ogenblik is aangebroken om de spanning te ontspannen. Sérénita zal ik tot de wakende wereld kussen, opdat de schittering in haar ogen u een weerspiegeling zou zijn voor de rijkdommen die ze Nunu's Wonderland nog in het vooruitzicht stelt.'

Leopold boog voorover. Hij drukte zijn lippen tegen die van Sérénita. Met gesloten ogen rekte hij de zoenduur. Roezemoezen van ontzetting vulde de zaal. Een ontaarde groepscreet barstte los. Leopold opende de kijkers. Hij deinsde achteruit. De haren van de koningin waren uitgevallen, haar huid verschrompeld, haar ogen verglaasd, haar lippen verlept, haar tanden uitgevallen. 'Hoe zie ik u,' kreet Leopold, 'hoe zie ik u?!'

De stem van de koningin kraakte: 'Ge ziet me van mysteries ontdaan; ge merkt me met een lichaam dat op aarde honderd jaar belezen is. Dra merkt ge uw van mysterie beroofd land; het zal aan de pelgrim geen glans meer beloven. Reizigers zullen wegblijven. Alras verglijdt Nunu naar de vroegere armoede. Gelukkig heeft alles vele gezichten. In het ongeluk van de armoede kunnen de Nunuvianen het dagelijks geluk hervinden in de oude wijsheid dat wat morgen gebeuren kan, vandaan niet hoeft te geschieden. Tracht ook gij in het miserabele de vreugde te ontdekken.'

Sérénita helde naar Leopold over. Haar verdorde mond beroerde zijn lillende lippen.

In *Le Globe Illustré* verscheen op 18 september 1887 een tekening die de repressie tegen de Oostendse visseropstand uitbeeldde. We zien de burgerwacht die de opstandelingen aan boord van de GY 9 Violet beschiet. Op de achtergrond wordt het volk met geweerkolven in toom gehouden.

De Oostendse vissersopstand van 1887

Maandag 22 augustus, 's morgens - een Frans vissersvaartuig uit Boulogne, de B 2508 *Indépendant* wil zijn vangst te Oostende verkopen. Die verkoop zou gebeuren via bemiddeling van de plaatselijke agent Dossaer. De vangst bestaat uit 130 vaten zoute vis. De extra aanvoer van dat schip laat de prijzen kelderen. Er worden die dag nog drie Oostendse sloepen met zoute vis in de vismijn verwacht. Nog een ander Oostends vaartuig heeft op dat moment zijn waar al gelost. Wanneer de verkoop begint daalt de prijs van de zoute vis spectaculair tot een onaantvaardbare 10 frank per vat.

Kopieën van de prent waren lange tijd in veel Oostendse visserskroegen te zien. Vandaag hangt in het Oostendse hotel du Parc nog altijd dergelijk schilderij dat aan de gebeurtenissen herinnert. foto JoC

De vissers willen de verkoop beletten en dreigen ermee rel te schoppen. De sfeer wordt grimmig. De Oostendse hoofdcommissaris Tilkens schorst de verkoop en laat de vismijn sluiten.

Maandag 22 augustus, 's middags - twee Engelse smacks lopen de Oostendse haven binnen om er 's anderendaags hun vangst te verkopen. Het betreft de zeilvissloepen *Express* uit Ramsgate en GY 9 *Violet* uit Grimsby. Om 16 uur loopt ook het Britse stoomvissersvaartuig *Lamberton*, met thuishaven Berwick (bij Edingburg), de haven binnen. Aan boord heeft het 600 bennen vis, waarvan een derde uit fijne soorten (tong en tarbot) bestaat. Ook deze verkoop zou via de Oostendse agent Dossaer gebeuren.

De grote aanvoer van fijne vis dreigt ook de prijs van deze soorten ineen te laten storten, temeer daar er nog andere Britse stoomsloepen in de haven verwacht worden.

Maandag 22 augustus, 's avonds - De Oostendse vissers hebben na de sluiting van de vismijn in een herberg verzamelen geblazen. Ze besluiten tot actie over te gaan en 's anderendaags te beletten dat er vis gelost wordt.

Dinsdag 23 augustus - in de vroege morgen wordt er aanstalten gemaakt om de vangst van de *Lamberton* te lossen. Tegelijk komt een groep Oostendse vissers opdagen die de werkzaamheden willen beletten. De politieagent van dienst verwittigt zijn commissaris (Malfaison) die zich naar de vismijn spoedt om te vissers tot kalmte aan te manen. Maar die krijgen hulp van toesnellende collega's en de commissaris moet om versterking vragen. Rond 8,30 uur zijn er al vijftien politieagenten ter plaatse, versterkt met drie gendarmen van de Oostendse Rijkswachtbrigade. Van François, de chef van die drie, is bekend dat hij geen woord Nederlands kent. De brigade-

commandant heeft inmiddels een bode naar Brugge, Blankenberge en Oudenburg gestuurd om daar om versterking te vragen. Op politiebevel wordt het lossen van de *Lamberton* gestaakt, maar een eind verder is men wel bezig de lading van de *Express* aan de wal te zetten. De Oostendenaars werpen de manden weer op het schip. De politiemacht verplaatst zich richting *Express*, laat de *Lamberton* onbewaakt achter, waarvan de actievoerders gebruik maken om dat schip te bestormen. De bemanning vlucht in het vooronder en de stuurman kwetst zich aan de arm. De politie grijpt in en houdt een actievoerder aan. Hij wordt afgevoerd richting politiebureau. Daarmee is de kous niet af, want de vissers zetten een nieuwe aanval op de Britse schepen in. Er wordt nog iemand aangehouden, maar de twee worden door hun makkers weer bevrijd. Intussen is er toch vis van de *Lamberton* gelost. Onder bescherming van politie en Rijkswacht wordt een eerste kar naar de vismijn gebracht. De politiecommissaris vraagt de vismijndirecteur om de vis te verkopen. Deze weigert. De vissers dringen de vismijn binnen en moeten van de kar weggehouden worden met uithalen van bajonetten en sabels. Er komt intussen een tweede kar vis van de *Lamberton* de vismijn binnengereden. Er volgen schermutselingen, aanhoudingen en bevrijdingen. Vissers trekken, twee vlaggen voorop, betogend rond de vismijn.

Dinsdag 23 augustus 10 uur - Een derde kar vis wordt aangevoerd en voor het bureau van handelaar Dossaer geplaatst. Hij provoceert de betogers: *'Er is nu veel vreemde vis, er zal er nog meer komen. Zo zal ik jullie allemaal de keel afsnijden.'* De menigte ontsteekt in woede. De politie wordt met vismanden, stenen en zelfs kruiwagens bekogeld. De politiemacht wordt overrompeld en moet zich in het straatje rond de vismijn terugtrekken. Dossaer van zijn kant vlucht naar de zolder van zijn pakhuis. Niet alleen vissers zijn bij de actie betrokken, ook 'peerders' (onderhoudsmannen van de schepen) en andere arbeiders zijn van de partij. Bovendien bemoeien de vrouwen er zich mee. In de woelingen wordt een hoogzwangere vrouw opgemerkt die een voorschoot vol stenen aanvoert om er de politie mee te bekogelen (haar kind wordt een maand later, op 29 september, geboren.)

Aan de ingangspoort worden twee vissers door de dienders op een kruiwagen gedrongen. Een ervan grijpt in zijn val naar het geweer van Rijkswachtchef François. Deze voelt zich bedreigd, schiet eerst in de lucht en dan tweemaal in de menigte. Een visser bemachtigt het geweer en plooit de bajonet op zijn knie. Een andere rijkswachter krijgt een staaf tegen het hoofd en schiet daarop drie keer in het volk. De gevolgen zijn ernaar. Een visser is ernstig gekwetst door een sabelslag op het hoofd. Een andere visser is door een kogel in de borst getroffen. (Hij overlijdt op 31 augustus.) Een jonge, zeventienjarige visser krijgt een bajonetsteek in de buik. De vissers voeren hun gewonden naar de omliggende herbergen om daar verzorgd te worden. De gendarmen krijgen verwensingen naar het hoofd geslingerd: *'Moordenaars, ge hebt uw eigen bloed vermoord.'* Een visser bedreigt de politieagenten met een mes: *'Wie dat gedaan heeft steek ik omver.'* Anderen roepen: *'Als ik je in burger tegenkom vlieg je de bassin in!'* De Oostendenaars halen hun mooiste scheldwoorden uit de kast: *'Wij zullen u wel vinden, gij zult een stamp onder uw kloten krijgen en kreveren van de honger.'* *'Kom een keer hier en ik trek uw moestach uit uw smoel.'* Een vissersvrouw keert zich met haar rug naar de politie, trekt haar rok omhoog, toont haar bloot gat en roept: *'Als ge wilt schieten, hier is uw cible, schiet maar in mijn illegat.'*

Dinsdag 23 augustus 10,45 uur - De chef van de Rijkswachtbrigade stuurt een telegram naar de Procureur des Konings die de Brugge resideert: *'Une émeute vient d' éclater au bassin et à la minque d'Ostende. La gendarmerie et la police sont sur les lieux.'* (*'Er is een rel losgebarsten in het dok en de mijn van Oostende. De Rijkswacht en de politie zijn ter plaatse.'*)

Dinsdag 23 augustus 11,11 uur - Hoofdcommissaris Tilkens stuurt een telegram: *'Atteinte grave à la liberté vente poisson et rébellion police. Ai convoqué gendarmerie et garde civique.'*

('Ernstige schending van de vrijheid van verkoop van vis en rebellie tegen de politie. Ik heb de gendarmerie en de burgerwacht opgeroepen.')

Dossaer dringt erop aan de door de Britten aangevoerd vis toch te verkopen, maar politiecommissaris Tilkens laat de vismijn ontruimen.

Dinsdag 23 augustus, 13 uur - De burgerwacht verschijnt, opgeroepen door de Oostendse burgemeester Janssens. Dinsdag 23 augustus, in de middag - Uit Brugge, Blankenberge en Oudenburg is een peloton van dertig rijkswachters toegekomen.

De *Lamberton* is om veiligheidsredenen verlegd naar de St.-Ceciliabrug (thans Kapellebrug), nabij het politiebureau op de wijk Hazegras. De burgerwacht bewaakt met 200 man het schip. Iemand benadert de schipper en stelt arbeiders, manden en karren ter beschikking om het schip toch nog te lossen. De massa laat het niet gebeuren, overrompelt de burgerwacht en er worden stenen en koolbriketten naar het schip gegooid, dat naar het midden van het (eerste handels)dok moet uitwijken. Weer komt een Brits vissersschip de haven binnengevaren. Op het staketsel staan echter Oostendenaars die het met stenen bekogelen zodat het schip rechtsomkeer maakt. Die middag komt ook het parket ter plaatse. Talrijke onder-vraagden blijken inmiddels min of meer beschonken te zijn. Er is ook een huiszoeking in het bureau van Dossaer. Daar vindt men een revolver, zes losse patronen en een boksbeugel. Dossaer zal later vervolgd worden voor verboden wapendracht.

De Oostendse vissersopstand van 1887 past in sociale beroeringen die ook elders in het land plaatsgrepen. In 1886 schiet de burgerwacht in Luik op een spontane betoging van arbeiders. Balans: twee doden en 47 arrestaties. In Charleroi chargeert het leger tegen opstandige arbeiders: twee doden. In Roux gebeurt hetzelfde: tien lijken blijven op de straat achter. In maart 1886 vallen er tijdens al die rellen in totaal 24 doden. Op de foto. De staking van de mijnwerkers van Epine (maart 1886) wordt met geweervuur onderdrukt. De vergelijking met heet beeld van de Oostendse vissersopstand is opvallend.

Die middag worden de burgemeester, de commandant van de Burgerwacht en de plaatscommandant bij de koning (Leopold II bevond zich in zijn villa te Oostende) uitgenodigd om de zaak te bespreken.

Dinsdag 23 augustus, 18 uur - de vismijn wordt gesloten, de burgerwacht naar huis gestuurd. Dossaer vraagt politiebescherming om zich naar zijn woning in de Kaaistraat te begeven. Politie- en Rijkswachtpatrouilles moeten de rust in het visserskwartier garanderen.

Dinsdag 23 augustus, 's avonds - de herbergen van het visserskwartier zitten stampvol. Een groep vissers trekt, de Belgische vlag voorop en De Vlaamse Leeuw zingend, de straat op, naar het Wapenplein. Voor de *Cercle Cecilia*, het lokaal van de liberalen werd geroepen: *'Weg met de Steurs'* (liberale volksvertegenwoordiger) - Het Oostends gemeentebestuur bestond volledig uit Liberalen.) Vervolgens trekt de groep naar de daar ook gelegen *Cercle Catholique*, waar *'Leve Carbon'* (katholiek volksvertegenwoordiger) geroepen wordt. Vermoed wordt dan ook dat de katholieken achter deze manifestatie zitten.

Dinsdag 23 augustus, 22 uur - De schipper van de *Lamberton*

heeft intussen een telegram van de reder ontvangen met het bevel terug naar Engeland te keren. Gewapend met een revolver (De schipper had zich op aanraden van de Britse consul in Oostende bewapend) gaat de schipper van de *Lamberton* aan wal om proviand op te doen om de terugreis aan te vatten.

Woensdag 24 augustus, 1,30 uur - De *Lamberton* wordt klaargemaakt om te vertrekken. Omdat het schip nagelaten heeft loodsgeld te betalen, wordt het door de sluiswachter tegengehouden. Omdat dit de taak was van Dossaer, agent van de Britse rederij, gaat de schipper, onder gewapende geleide, naar diens huis. De zaak wordt geregeld.

Woensdag 24 augustus, 6 uur - de *Lamberton* vaart de haven uit onder een stenenregen die vanaf het staketsel naar het schip gegooid wordt. Op hetzelfde ogenblik vaart de O 143 van rederij Hamman de havengeul binnen. Bij aankomst legt de schipper bij de Waterschout klacht neer omdat zijn vaartuig vanaf de *Lamberton* met stenen bekogeld zou zijn. Ook zou hij door de schipper ervan met een revolver bedreigd zijn. Het gerucht doet de ronde dat er zelfs geschoten zou zijn. De gemoederen in de stad laaien weer danig op.

Om zes uur is ook de burgerwacht weer van de partij. Een groep controleert de vismijn, een andere groep staat nabij de 'débarcadère' waar de passagiers van de lijn Oostende-Dover in- en ontschepen. Ook rijkswachters en politieagenten staan in de buurt opgesteld. Bij de hoek van de spoorwegbrug over de Brugse vaart liggen immers nog steeds twee Britse sloepen (*Violet* en *Express*) afgemeerd.

Woensdag 24 augustus, 6,30 uur - Aan boord van de *Violet* maakt men alles klaar om de vis te lossen. Weer beginnen de schermutselingen. De woedende menigte overweldigt de burgerwacht. Terwijl de bevelhebber met de vissers probeert te onderhandelen, steken anderen vanaf de Keizerskaai (nu Vindictivelaan) met roeibootjes het dok over en ze bezetten de *Violet* en de *Express*. De landvasten worden losgegooid en de twee schepen drijven (samen met de O 101 *République* die daar ook ligt) naar het midden van het 1ste dok.

Hoofdcommissaris Tilkens sommeert de vissers twee keer (in het Frans!) om de schepen te verlaten. Ze antwoorden dat ze dat enkel zullen doen wanneer hun de verzekering gegeven wordt dat de schepen niet gelost worden: 'Schiet als ge durft, we moeten toch kreperen van de honger, met onze kinderen!'

Wie vervolgens het bevel tot schieten geeft is niet bekend. De commissaris verklaart achteraf dat het de commandant van de burgerwacht is, bij de burgerwacht zegt men dan weer dat het de commissaris is. Feit is dat er eerst in de lucht geschoten wordt. De vissers beantwoorden het schot met het zingen van de Vlaamse Leeuw. Een tweede schot in de lucht is voor hen aanleiding om de borst te ontbloten: 'Schiet maar als ge durft, zondagssoldaten!'

Het derde schot is rechtstreeks op de opstandelingen gericht. Aan boord van de schepen vallen twee doden en drie gewetsten. Op de kaai wordt ook een arbeider geraakt die daar toevallig aanwezig is. Ook een barbier die staat toe te kijken wordt getroffen. Hij krijgt een schot in de bil.

De rust is daarmee hersteld. De vaartuigen worden aan land vastgemaakt, de gewonden worden naar het hospitaal afgevoerd, de doden naar het dodenhuisje.

Woensdag 24 augustus, 11 uur - de burgerwacht wordt naar huis gestuurd en vervangen door in Oostende gelegerde soldaten, het derde linieregiment. Rond 11 uur is er een troepenmacht van 200 man ter plaatse, versterkt door twee eskadrons Jagers te paard uit Brugge.

Een groep vissers en arbeiders trek betogend door de stad, op weg naar de woning van Dossaer in de Kaaistraat. Het huis wordt bewaakt door Rijkswacht en politie. Deze worden achteruitgedrongen. Er sneuvelen ruiten. Dossaer is evenwel niet thuis. Hij houdt zich schuil in een herberg. Vrouw, kind en meid waren eerder al ondergedoken bij een vriend. Onder politiebegeleiding wordt ook Dossaer zelf daarheen geleid.

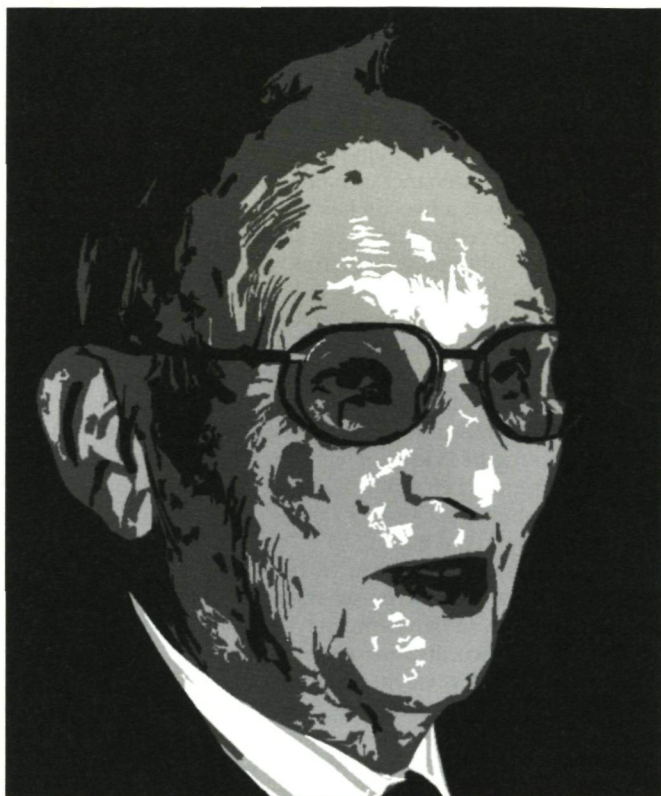
Samenscholingen van meer dan vijf worden verboden en alle herbergen in het visserskwartier moeten gesloten blijven. De vaartuigen in de haven hijsen de vlag halfstok ten teken van rouw.

Woensdag 24 augustus, 15 uur - De *Violet* en de *Express* verlaten de haven niettegenstaande ze de toelating krijgen om vooralsnog hun vis te lossen.

Negen mensen worden in de namiddag gevankelijk overgebracht naar Brugge. In totaal worden zeventien mensen beschuldigd: zeven ervan zijn vissers. Verder is er een vrouw bij, een vishandelaar en een aantal arbeiders.

Woensdag 24 augustus, 's avonds: het leger patrouilleert in de stad. De kalmte is weergekeerd.

Dossaer vlucht met zijn familie per huurkoets naar Nieuwpoort waar hij veertien dagen zal blijven.

Jef Klausing, foto gw/archief

Jef Klausing

In 1987 gaf de Oostendse volkskundige auteur Jef Klausing (1918-2004) in het visserijmuseum van Oostduinkerke een lezing over de Oostendse vissersopstand van 1887.

Dat gebeurde naar aanleiding van de 100ste verjaardag van die gebeurtenissen.

Er was toen nog geen sprake van dat ik ooit Het Visserijblad zou uitgeven. Toch was ik al in de visserij geïnteresseerd, want ik kwam speciaal uit Gent (waar ik toen woonde) naar de kust afgezakt om die lezing bij te wonen.

Ik herinner me dat ik in het estaminet De Peerdevisser aan tafel zat met Gaston Desnerck, de eerste conservator van het museum, die ik toen voor het eerst zag. Voor het eerst hoorde ik toen ook Klausing spreken, terwijl hij voor een volle zaal druk in de weer was met dia's die zijn uiteenzetting moesten onderstrepen.

Klausing was er door veel opzoekingswerk in geslaagd de gebeurtenissen van die dagen te inventariseren. Onlangs vond ik in een verloren gewaand schriftje de aantekeningen terug die ik tijdens Jefs toespraak gemaakt had. Enig knippen plakwerk liet me toe uit die aantekeningen bijgaand feitenverslag te distilleren. De verdiensten mogen geheel op rekening van Jef Klausing geschreven worden, die later een gewaardeerd medewerker van Het Visserijblad werd. Het is me niet bekend of ze elders al in die mate neergeschreven werden.

Flor Vandekerckhove

Vrijdag 26 augustus, 8 uur - Alle schepen in de haven hangen de vlaggen halfstok ten teken van rouw. Aan het dodenhuis (hoek Leffingestraat en de huidige Edith Cavellstraat) vertrekt de begrafenisstoet van de gedode vissers Wauters en Verhulst. De kisten worden gedragen door vissers en worden omringd door een erehaag van hun collega's. Via de Ooststraat en de Kerkstraat gaat het richting grote kerk. Vooraan wordt een Belgische vlag gedragen. Deze wordt voorafgegaan door een meisje dat een bord draagt waarop staat: *'Gans Oostende betreurt uw droevige dood.'*

Onderweg in de Ooststraat vervoegen volksvertegenwoordiger de Steurs en politiecommissaris Tilkens de stoet. Er wordt gejuwd. De zuster van de dode Wauters haalt uit naar de commissaris.

Vrijdag 26 augustus, na de dienst - De stoet trekt door de stad naar de begraafplaats te Mariakerke. Deken Decannière voert er het woord en maant aan tot kalmte. Een visser wijst er in zijn rede op dat de twee gestorven zijn voor het belang van de vissers.

Bij het neerlaten van de kist stijgen er wraakkreten op uit de massa. Aalmoezenier Paster Pype maant in een rede aan tot waardigheid.

Vrijdag 26 augustus, na de begrafenis - De vissers keren in stoet terug naar de stad. Het vaandel vindt een plek in een herberg in de St.-Sebastiaanstraat. 's Middags gooit een visser nog een emmer zand naar een lid van de burgerwacht. Een tiental aangehouden personen wordt naar Brugge overgebracht. De vissers weigeren zee te kiezen vooraleer ze allen vrijgelaten worden.

Zaterdag 27 augustus - Alle gevangenen worden vrijgelaten. Vier stoomschepen verlaten de haven. In Blankenberge verklaren de vissers zich solidair met hun Oostendse collega's.

Zondag 28 augustus - De ordetroepen blijven op post. Veertig zeilsloepen trekken ter visserij. De socialisten delen een pamflet uit: *'Komt gij terug van zee en is de vangst goed dan is de winst groot voor de eigenaar en den vischhandelaar, maar gij, visschers, zonder wie geen vischje gevangen werd, gij hebt hoogstens 12 frank per acht dagen, waarmee gij uwe vrouw en kinderen moet spijzen.'*

Dinsdag 30 augustus - Een werkgroep ambtenaren van diverse ministeries stelt vast dat de vissers klagen over de nadelen die veroorzaakt worden door de aanvoer van Britse schepen.

Woensdag 31 augustus, 16 uur - De Britse R 455 Blue Bell, met thuishaven Ramsgate, loopt de Oostendse haven binnen. Het schip legt aan, maar de landvasten worden door toegesnelde Oostendenaars weer losgegooid. Er wordt nog een poging ondernomen om het schip te laten aanleggen, maar ook die wordt belet. Uitgejouwd en met stenen bekogeld verlaat het schip weer de haven.

Vrijdag 2 september - Een Britse visserssloep loopt de haven van Oostende binnen. Weer wordt er gejuwd en gescholden, maar het schip kan wel zijn vangst in de vismijn verkopen. In het Oostendse casino wordt die dag een liefdadigheidsconcert gehouden ten voordele van de slachtoffers: opbrengst is 1.800 frank. [Volksvertegenwoordiger de Steurs opent een steunlijst die uiteindelijk 4.338 frank opbrengt. Ook in de kerken worden omhalingen georganiseerd en zelfs vanuit Engeland komt steun in de vorm van zes balen wollen kledij die onder de vissers uitgedeeld worden.]

Zondag 11 september - In de zaal El Dorado in de Sint Franciscusstraat wordt een meeting georganiseerd door de socialisten. Ze roepen er op tot het vormen van weerstandskassen.

21-24 februari 1888 - De rechtbank te Brugge veroordeelt 47 mensen voor de feiten in de vismijn, 10 voor de feiten aan boord van de Britse vaartuigen, 16 voor beschadigingen in de stad en 10 voor smaad aan de openbare macht. In totaal werden 41 maanden gevangenis opgelegd en 3.331 frank boetes. Vishandelaar Dossaer kreeg een boete van 200 frank voor verboden wapendracht.

De slachtoffers

Doden

- **Charles 'Garson' Wauters.** 25 jaar, visser, woonde op de Visserskaai, door een kogel van de Burgerwacht, getroffen in de schedel, midden in het voorhoofd. Onmiddellijk overleden op 24 augustus. Zijn vader, voor wie hij de enige kostwinner was, leeft voort in de grootst ellende.

- **Jean Verhulst.** 37 jaar, visser, woonde in de Schippersstraat, wonde in de mond, getroffen door een karabijnkogel die zijn rug weer uit kwam. Hij laat een weduwe en vier minderjarige kinderen na. Onmiddellijk gestorven op 24 augustus.

- **Paul Everaert.** Woonde in de Stockholmstraat 27. Ongehuwd. Sterft op 31 augustus. Bij de autopsie wordt een karabijnkogel gevonden, afgevuurd door de Burgerwacht. Zijn ouders hebben nog vijf kinderen ten laste. Hij was de kostwinner.

- **Jean Dewaeyer.** 27 jaar. Woonde in de Schipperstraat. Hij werd in de linkerborst getroffen door een kogel die de Rijkswacht op 23 augustus afgevuurd had in de vismijn. Sterft op 10 september. Op zijn sterfbed huwt hij zijn partner die achterblijft met een kind en bovendien in verwachting is van hun tweede.

- **Edouard Corneillie.** 42 jaar, arbeider, woonde te Bredene. Sterft op 25 augustus. Hij kreeg een kogel in de maag. Hij had met de gebeurtenissen niets te maken; was naar Oostende gekomen om daar werk te zoeken. Hij laat een weduwe na en negen minderjarige kinderen die voortleven in de grootste ellende.

Gekwetsten

- **François Haeghers.** 42 jaar. Peerder van beroep. Woonde in de Vissersstraat. Gehuwd, vader van acht kinderen. Op 23 augustus gewond aan het hoofd door de sabelslag van een politieagent.

- **Jacques Allaert.** Woonde in de Cadzandstraat 15. Gehuwd en vader van een kind. Hij werd op 23 augustus in de zijde geraakt door karabijnkogel.

- **Pierre Jooris.** Woonde in de Franciscusstraat. Gehuwd en vader van drie kinderen. Wordt op 24 augustus ernstig gekwetst aan het hoofd.

- **Charles Lenaers (Edouard Leenaerts?).** Woonde aan de vuurtoren nog bij zijn ouders die daarnaast nog twee andere kinderen hebben. Hij wordt licht gekwetst door een schot in de bil.

- **Antoon Van Wantergem (Waintergem?).** 17 jaar. Woonde aan de vuurtoren bij zijn ouders die daarnaast nog drie kinderen hebben. Wordt ernstig gekwetst door een schot in de schouder (door een bajonetsteek in de buik?). Hij verbleef op 23 februari 1888 nog steeds in het hospitaal.

- **Jean Pharazyn.** 24 jaar. Woonde op de Visserskaai. Gehuwd en vader van vier kinderen. Wordt aan boord van een van de Britse vaartuigen licht gekwetst aan het been.

- **Frederik Boullaire.** Wordt op 23 augustus gekwetst door een sabelslag op het hoofd.

- **Auguste D'Heeden.** Rijkswachter van beroep. Wordt op 23 augustus in de vismijn gekwetst door een mand die hij naar het hoofd geslingerd kreeg.

- **Charles De Graeve.** Barbier uit de Vrijhavenstraat. Hij had niets met de gebeurtenissen te maken. Gehuwd en vader van vijf kinderen. Wordt gekwetst door een ricoletschot van de Burgerwacht. De wonde bleek niet onrustwekkend te zijn.

- **De stuurman van de Lamberton** werd op 24 augustus gekwetst toen de vissers het schip bestormden.

Uit de bibliotheek van Neptunus (1)

u aangeboden door Peter Holvoet-Hanssen

ELVIS PEETERS

In het rif

(Om haar broedsel van roofvissen te vrijwaren, verbergt het wijfje van een soort koraalvissen zich in een nauwe koraalopening om daar veilig kuit te schieten. Ze kan niet meer ontsnappen. De vis voedt zich met zwevende plankton- en andere voedseldeeltjes die haar nog bereiken. Zelf zit ze de rest van haar leven opgesloten. Het is deze vis die spreekt.)

Ik weet niet wat het is,
ik ben een vis.

Ik herinner me het zwemmen,
de branding, de onderstroom, het tij
dat nooit keert, het licht dat door
de bodem zakt, en alles wat ik ben vergeten.
Vissen vrijen niet in bed.

Ik herinner me mijn minnaar, kieuwen, vinnen
en zijn koude lippen. Hij geloofde in de vrijheid
van het water dat naar zijn diepste punt stroomt.
Een genot zoals hij zaad schoot. Maar
dat was niet wat mij dreef.

Ik herinner mij de vraatzucht van de oceaan,
de vloed die nooit keert, het slikken, het zwelgen,
de angst voor het broedsel, ontstaan en weer ten onder gaan.
Daarom, een grot waar zelfs geen schaduw valt.
Een spleet waaruit ik niet meer wegkom.

Als alles zinloos is,
dan ook deze geschiedenis.

Maar ooit zal een vis
uit de kroost van de kroost van de kroost van mijn kroost,
of nog later, zal een vis
niet zoals ik in deze holte, maar
in de volle oceaan in mijn herinneringen zwemmen
en weten of het water opstroomt naar zijn diepste punt
en alles wat ik ben vergeten.

Zo werd ik oud.

Maar vissen huilen niet. De zee is zout.

© Elvis Peeters, Ridder van Het Kapersnest
(1957, Grimbergen), woont in Kessel bij Nijlen
info: www.elvispeeters.be

PETER WULLEN

Bukake

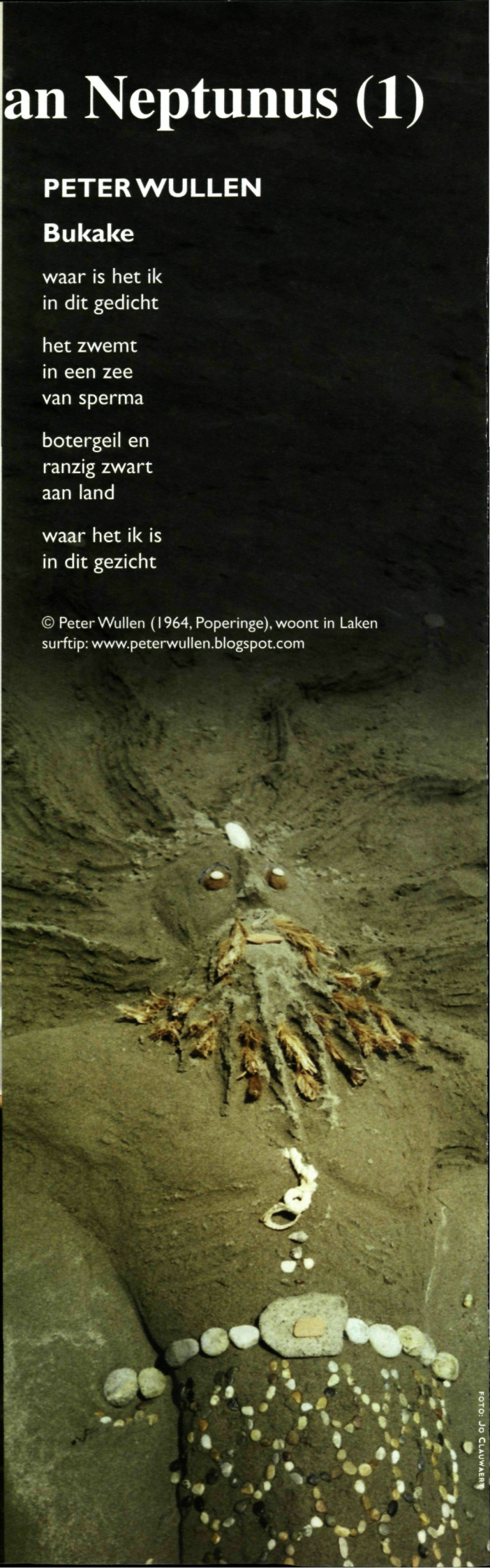
waar is het ik
in dit gedicht

het zwemt
in een zee
van sperma

botergeil en
ranzig zwart
aan land

waar het ik is
in dit gezicht

© Peter Wullen (1964, Poperinge), woont in Laken
surftip: www.peterwullen.blogspot.com

Jacques van Harten heeft voor HVB de geschiedenis van het hospitaal-kerkschip De Hoop geschreven. In vorige nummers had hij het over het eerste en het tweede schip dat onder die naam ter zee trokken. Vandaag schrijft hij over de twee laatste exemplaren.

Over het Hospitaal Kerkschip De Hoop (III & IV)

Ontwikkelingen in de visserij volgden elkaar snel op en de hospitaal-kerkschepen (verder HKS) moesten met hun tijd mee. Het eerste deed als een niet gemotoriseerde zeillogger gedurende dertien jaren dienst, het tweede exemplaar voor drieënveertig lange jaren (1912–1955) tussen de vissers. Maar vanaf 1955 nam het motorvermogen van de vissersschepen met het jaar toe. Ook de actieradius van de kotters en trawlers leek geen grens meer te kennen. De steeds grotere spreiding van de visgronden maakte het noodzakelijk dat er een moderner, sneller, krachtiger en zeewaardiger HKS De Hoop zou komen. Wilde zo'n nieuwe Hoop goed functioneren in de snel innoverende vissersvloot dan moest het voorzien zijn van een sterke motor, over de nieuwste elektronica (radio- en navigatieapparatuur) beschikken en meer ruimte en comfort bieden dan wat men tot nu toe gewend was geweest. Bovendien kondigden zich al af en toe nieuwe werkwijzen aan waarmee vissers snel en adequate hulp kon worden geboden...de helikopter! Er kwam zodoende concurrentie in de dienstverlening! Hoe modern en vooruitstrevend het nieuwe HKS De Hoop III dan ook op de tekentafel- en uiteindelijk op de werf in elkaar werd gezet, het zou uiteindelijk slechts negen jaar in de vaart blijven. Zo snel gingen de ontwikkelingen in de visserij. Het leek er bijna op of het schip al bij de tewaterlating geen zin had om aan zijn nieuwe taak te beginnen. Op 8 juli 1955 lag de De Hoop III gepavoiseerd op de helling. Het was een prachtige dag en alles was tot in de puntjes voorbereid om de

tewaterlating vlotjes te laten verlopen. Koningin Juliana hield een korte toespraak, wenste daarin het schip een behouden vaart en drukte daarna enthousiast op de haar aangewezen knop die de welbekende fles champagne tegen de boeg uit elkaar zou doen spatten. Scheepstoeters loeiden, maar... de fles bleef heel en de consternatie was groot. Pas bij de derde poging droop de champagne langs de boeg en gleed de HKS De Hoop (vierenveertig meter lang) te water. De Nederlandse visserij en scheepvaart (goed voor zo'n 250 schepen) konden in het vervolg rekenen op de meest optimale geestelijke- en medische verzorging op zee. Ook werd steeds vaker hulp geboden aan vreemde vissersschepen. Zo werd

HKS De Hoop IV

Zeevisserfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

De Hoop III in 1957 voor geestelijke- en medische bijstand ingeschakeld tijdens de grote Lofoten kabeljauwvangst. Meer dan 20.000 Noorse vissers waren hierbij betrokken. Het fraai gelijnde en goed geoutilleerde nieuwe HKS kon nu de vloot weer 'bijhouden', een motor van 400 pk stond daar garant voor. De laatste snufjes op nautisch gebied waren op de brug in gebruik en naast een goed ingerichte radiohut was er voor het eerst een volledig geoutilleerde operatie- en behandelkamer aan boord. Ook was er was een prachtige ruimte gereserveerd voor godsdienstoefeningen, compleet met een fraai kerkorgel. De speciale verlichting van deze kerkruimte zou menig visserman nog verbazen.

De Hoop III (met zijn twintig bemanningsleden) was bedoeld om het hele jaar door dienst te doen. Hulp trouwens, die niet alleen medisch en/of geestelijk was. Vanaf nu kon de visserij ook rekenen op radiotechnische-, motor- en scheepstechnische hulp. Zelfs als sleepboot bood De Hoop meermalen redding. Later zou deze sleephulp aan banden worden gelegd, want het was voor de vissers uiterst voordelig om 'sleepwerk' te laten doen door 'De Hoop'. Hoge rekeningen van professionele sleepdiensten werden zo omzeild. De kapitein van De Hoop kreeg vanaf 1964 volmacht om zelf te bepalen of het te slepen schip een 'noodgeval' betrof en hij mocht alleen dan slepen als er geen Nederlandse particuliere sleephulp in de nabijheid beschikbaar was. Er mocht uitsluitend gesleept worden op de condities van Lloyds. Ook vonden dagelijks via de radio heruitzendingen plaats van weerrapporten van het KNMI. Tevens was het schip beschikbaar voor het verschaffen van drinkwater.

Verbeteringen kwamen ook tijdens de vaart tot stand. Zo ontstond het idee om de in gebruik zijnde brancard drijvend te maken. Een zieke zeeman kon zo gemakkelijker vanaf zijn schip worden overgenomen in de rubberboot van het HKS.

Timor Challenger Ex HKS De Hoop IV afgemeerd in IJmuiden

Een bedrijf in Aalsmeer werkte deze gedachte uit en schonk 'De Hoop' in dat zelfde jaar nog de eerste drijvende brancard ter wereld.

Vanaf 1960 werd het werkgebied uitgebreid naar de Viking-bank waar de noordelijke trawlvisserij plaats vond. Nu bleek al snel dat de 400 motorische paardekrachten (waar men aanvankelijk zo trots op was) schromelijk te kort schoten. Trawlers en kotters voeren al rond met 800 – 1000 pk sterke motoren. Het werd dus weer tijd voor een opvolger.

De vierde Hoop

Een verder weg liggend werkgebied, zwaardere motoren en een nieuw HKS op de tekentafel. Daarmee steeg de bouwprijs van De Hoop IV tot een hoogte die niet meer op te brengen was door de Vereniging die tot dan toe zijn financiële middelen grotendeels kreeg via vrijwilligers en donaties. Gelukkig was er een aanbod van de Nederlandse regering om een lening te verstrekken voor de bouw. Ook zou (onder specifieke voorwaarden) een jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten van het Rijk te verwachten zijn.

Op 14 maart 1963 kreeg N.V. Scheepsbouwwerf Gebr. Pot te Bolnes de opdracht om voor de aanneemsom van 2.600.000 gulden met de bouw te beginnen. Met een lengte van 62.60 meter en een breedte van 10.20 meter breed was er sprake van een heus schip. De voortstuwing zou worden verzorgd door twee motoren, een 12 –cylinder hoofdmotor van 900 pk en een extra 6-cylinder dieselmotor van 300 pk. Het aantal bedden bleef met twaalf gelijk aan dat van het vorige vaartuig. Ze werden nu echter verdeeld over vijf hutten, waaronder twee isolatiehutten. Er kwam radiodistributie in het hospitaalgedeelte. Patiënten konden zo nodig met een lift naar de verschillende dekken worden getransporteerd en de

Timor Challenger Ex HKS De Hoop IV afgemeerd in IJmuiden

kerkruimte zou plaats gaan bieden aan vijftenzestig gelovigen. Voor patiënten die aan de beterende hand waren, was een recreatieruimte met ruimte voor zestig personen, deze ruimte kon ook gebruikt worden als bioscoopzaal.

Voor scheepstechnische hulp (en voor reparatie aan vistuig) was er een goed ingerichte werkplaats en er was een atelier voor pech aan elektronische apparatuur. Een magazijn bood ruimte aan reserveonderdelen voor de verschillende motoren die op de vissersschepen in gebruik waren. Kortom, een superschip dat bemand zou worden door dertig zeelui.

Op 12 december 1963 werd De Hoop IV gedoopt en te water gelaten door mevrouw H.J. Mansholt-Postel...de echtgenote van de Minister van Visserij. Het schip zou zijn dienst vijftienvijftig jaar volhouden, tot 1988.

De visserij verspreidde zich steeds meer uit over de Atlantische Oceaan en de Noordelijke IJszee. Vaker moest hierdoor hulp via de 'radio' worden verleend en groter werden de afstanden die het schip moest afleggen om ter plaatse hulp te verlenen. Hierdoor werd de hulpverlening minder intensief en tegelijkertijd ook duurder.

De overheid wilde wel financieel blijven ondersteunen, maar de rijksgeldstroom werd wel afhankelijk gemaakt van de particuliere bijdragen die echter begonnen op te drogen. De sterk gewijzigde visserij en de concurrerende reddingsdiensten die gebruik maakten van helikopters en steeds snellere kleine boten maakten in 1988 een einde aan deze fraaie dienstverlening op zee. Van 1889 tot 1988 was er sprake geweest van professionele geestelijke en medische hulpverlening op zee.

De Hoop IV was in 1988 echter nog niet uitgevaren. Het schip werd verkocht aan een Griekse reder die er toeristen mee ging varen op de Egeïsche Zee. Het schip speelde ook nog een rol in een film over de roerige jaren '60. Het verbeeldde (met twee namaak zendmasten) in die film de zeezender Radio Caroline. De scheepsnaam werd daarvoor tijdelijk veranderd in 'Radio Rock'.

Verschillende eigenaren namen het schip hierna nog in de vaart voor diverse activiteiten. Timor Offshore Management (Nicosia/Cyprus) liet haar oog in december 2007 op het fraai gelijnde schip vallen en exploiteert het sindsdien onder Panamese vlag onder de naam Timor Challenger. Deze scheepvaartmaatschappij heeft trouwens een goed oog voor mooie Nederlandse schepen. Zo is de Timor II, die in 1982 gebouwde KW 45 en de Timor Bounty de in 1971 gebouwde UK 44. In 2008 was het nog even nagenieten, toen de Timor Challenger (ex HKS De Hoop IV) meerde afmeerde in de Amsterdamse haven. Voor velen kwamen de herinneringen naar boven; aangename herinneringen, onder meer aan de bekende schrijver van zeeromans, Jan de Hartog, die in een ver verleden lichtmatroos op De Hoop geweest was en minder aangename herinneringen, zoals aan de watersnoodramp van 1953, waarbij De Hoop wekenlang dienst deed als opvang voor slachtoffers.

Jacques van Harten

**VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk**

via **www.welkombijvloot.be**

**kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)**

**en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)**

VEEL PAPIER WEINIG CHOCOLA

Chris (Prut) Meyers is visser aan boord van de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist. Hij is gehuwd met Elke waarmee hij dochtertje Elise grootbrengt. Tegenwoordig luistert hij veel naar Bruno Deneckere, Mogwai en Steak Number Eight. 'First & Last', de LP van RM Hubbert gaat niet van z'n platenspeler.

Over water lopen

Er is veel gebeurd. Ons vaartuig werd verkocht aan Eddie Cattoor. Het krijgt de naam *Francine* en er komen nieuwe kleuren. Qua betalingen en percenten blijft alles zoals voorheen. De bemanning blijft, al komt Eddie, de zoon van Eddie, erbij. De verkoop van het schip bewijst nog maar eens hoe wispelturig het vissersleven is. Er is maar één ding zeker en dat is dat er niks zeker is! We beginnen met volle moed aan een nieuw avontuur.

Ikzelf was wel een beetje van de kaart toen *ex-baas Grendel* me belde met het verrassende nieuws. Het is spijtig dat onze wegen zo scheiden, maar de bemanning wenst samen te blijven. Het maakt op zee niet zoveel uit door wie je betaald wordt. Wie ook over veel ondernemingsdrift beschikt is *Froid*, de vroegere columnist van HVB. Hij liet z'n vaartuig, de *Jolly Jumper* (prachtige naam, trouwens) onlangs dopen. Aangezien hij een pionier is op het gebied van dat soort visserij kan hem geen tekort aan moed verweten worden. Nieuwpoort heeft zo te horen ook grote plannen met de verse vis die hij daar zal aanlanden. De speeches na de doopplechtigheid waren er alvast vol van.

Het was die middag in Nieuwpoort trouwens een leuk samenkomen tussen fotograaf, uitgever en columnist van HVB.

Al was Flor opeens wel verdwenen, als een geest uit de fles. Maar dat blijkt normaal te zijn.

De boekvoorstelling van *Naar Island!* heb ik ook bezocht. Terwijl Willy Versluys aan 't speechen was, dacht ik even dat hij dat boek had geschreven. Niks is minder waar, Nicole Derycker deed het en ze deed het goed.

In *Vissers Vissen Veilig* is me opgevallen dat ik op een aantal foto's in het boek sta. De onfortuinlijke ziel die in de helikopter zal worden gewonden ben ik. Op de foto volgden trouwens zes maanden werkonbekwaamheid. Als ervaringsdeskundige (ik deed het niet vrijwillig!) kan ik meedelen dat de repatriëring van vissers nu veel beter is dan vroeger. Dat mag ook eens gezegd worden, het moet niet altijd over vestjes en helmen gaan. Mijn mening over die helmen? Ze zullen nooit gedragen worden, zoals het nochtans hoort, tot er iemand zal verongelukken door er géén te dragen. Is dat niet met alles zo? Eerst moet er iets ergs gebeuren. Al zijn er de voorbije maanden natuurlijk ook wel erge dingen gebeurd.

Tijdens m'n verlof ben ik nog eens naar Gent getrokken om met Jo een optreden van Bruno Deneckere te bezoeken. Deze beschikt ook over ondernemingsdrift, daarvan getuigt het uitbrengen van z'n nieuwe CD *Walking On Water*. Een Jezus is hij evenwel niet. Maar voor z'n liefde zou hij wel over water lopen. En zo heeft iedereen wel iets met water. Met of zonder vis erin.

Chris Prut • foto Jo Clauwaert

Gemeentelijke Visveiling Nieuwpoort

gelegen aan open tijhaven
gelegen op 5 minuten van exit 3/E40

- dagelijkse aanvoer van dagverse vis en garnaal
- van maandag t.e.m. vrijdag
- Faxmelding aanvoer
- thuiskoopsysteem!

visinfolijn:
veilmeeester:
directie:
fax:

0032 (0) 58 233364
0032 (0) 58 224970
0032 (0) 58 224971
0032 (0) 58 236720

Willy Verstraete overleden

Op woensdag 13 april overleed onverwachts aan een hartaanval oud-visser Willy (Bolle) Verstraete. Hij werd 67 jaar.

Verstraete, geboren en getogen in Nieuwpoort, was een gepensioneerde visser. Hij had 35 jaar op Oostende gevaren en later op Nieuwpoort. Hij verkocht zijn vangst in de vismijn van Nieuwpoort. Nadat hij op pensioen ging, bleef hij nog lang actief als vislosser en -sorteerder. Bolle was een echte volksfiguur. De bijnaam erfde hij van zijn vader die ook visser was. Uiteindelijk viste hij enkel nog als hobby met de lijn, op palingen. Dat was zijn passie. Elke dag stond hij aan het water. Het is ook bij het vissen aan de Noordvaart dat hij aan zijn einde kwam.

VISSERS UIT AFRIKA ONTEVREDEN OVER EUROPESE UNIE

Om tegemoet te komen aan de groeiende vraag naar vis heeft de Europese Unie haar capaciteit buiten de eigen zeeën opgedreven. Europa's allergrootste schepen vissen momenteel in de wateren van enkele van de armste landen ter wereld, dankzij visserij partnerschapsovereenkomsten of joint ventures.

Volgens Afrikaanse vissersorganisaties houden die praktijken onvoldoende rekening met de lokale behoefte aan vis als bron van eiwitten en inkomen in die landen. Ze ondermijnen zodoende de voedselzekerheid. Plaatselijke vissers in West-Afrika zien hun vangsten achteruitgaan en de mariene rijkdommen verdwijnen, terwijl ze er zelf geen of nauwelijks vruchten van plukken.

Greenpeace voert actie om daar verandering in te brengen.

Volgens de milieuorganisatie moeten de externe relaties van de EU niet gericht zijn op het verwerven van toelating tot de waters en rijkdommen van derde landen, maar eerder voor armoedebestrijding, bescherming van ecosystemen en promotie van duurzame visserijpraktijken.

Het nieuwe Gemeenschappelijke Visserijbeleid van de EU (dat in 2013 in werking treedt) kan dat doen door ervoor te zorgen dat de externe EU vloot onderworpen wordt aan hetzelfde regime als de binnenlandse vloot. Alle geïmporteerde vis zou moeten beantwoorden aan de zelfde milieu- en sociale normen als de binnenlandse productie. De EU moet ontwikkelingslanden bijstaan bij het behalen van die normen.

Solidariteit moet centraal staan in alle visserij-overeenkomsten, projecten en investeringsschema's waarin de EU, lidstaten en Europese bedrijven participeren, zo zegt Greenpeace. Visserijpartnerschapsakkoorden zouden geleidelijk moeten stopgezet worden. Voor de soorten waarvoor de EU niet zelfvoorzienend is moet werk worden gemaakt van duurzame aankoopovereenkomsten.

Groeiende spanningen

Senegalese vissers dreigen met stakingen als hun regering de vergunningen niet intrekt die ze aan buitenlandse reders heeft toegekend. Ook Greenpeace heeft de regering opgeroepen de vergunningen in te trekken. De commercieel interessante visbestanden voor de Senegalese kust slinken, zo voeren de plaatselijke vissers aan. De spanning neemt toe en eind maart werd een protestmars van vissers in Dakar verboden.

Het probleem blijkt niet alleen door de EU veroorzaakt te worden. Volgens de Gaipes, een verband van Senegalese

Om hun eisen kracht bij te zetten haalde Greenpeace enkele Afrikaanse visserij-verantwoordelijken naar Brussel. Ook brachten ze een bezoek aan de Oostendse visserij. Schipper Marnix Verleene (rechts) fungeerde als hun gastheer. Aan boord van de Attila van Verleene zien we verder Jonas van Greenpeace (links), met naast hem Mamadou Diop Thioune, woordvoerder van de Senegalese vissers, Celestiono Oliviera, voorzitter van de artisanale vissersvereniging van Kaapverdië en Issa Moustapha Diop van de Visfederatie van Mauritanië.

reders, mogen 22 vissersschepen uit Rusland, Belize, Mauritius, Oekraïne en de Komoren sinds 11 maart in Senegalese wateren vissen. *'Ze zijn illegaal bezig, want de vergunningen die ondertekend werden door het ministerie van Maritieme Economie zijn niet geregistreerd door de bevoegde technische diensten',* zegt Dougoutigui Coulibaly, de secretaris-generaal van de Gaipes.

De Gaipes werpt verschillende zaken op één hoop, antwoordt dan weer Matar Sambou, binnen het Senegalese ministerie verantwoordelijk voor het toezicht op de visserij. *'In 2010 hebben we aan zes buitenlandse schepen vergunningen toegekend om hier vier maanden soorten te komen vangen die afkomstig zijn uit Marokkaanse en Mauritaanse wateren en langs onze kust trekken. Die contracten zijn afgelopen en de vissers zijn weer vertrokken.'*

'Begin maart dit jaar hebben we nieuwe overeenkomsten gesloten met elf of twaalf schepen, voor een duur van twee maanden.' Die nieuwe licenties waren omstrede, geeft Sambou toe.

'De aanvragen waren in december 2010 opgeschort na een klacht van de Gaipes. Maar nadat de commissie die het ministerie adviseert over de licenties, duidelijk had gemaakt hoeveel de staat aan de licenties verdient, gaf de minister in maart de toelating de vergunningen toe te staan.' Senegal krijgt bijna 25 euro voor elke ton vis die buitenlandse vissers in Senegalese wateren bovenhalen, zegt minister van Maritieme Economie Khourachi Thiam. Ambtenaren controleren aan boord de vangsthoeveelheden. Volgens de minister gaat het om soorten die maar vier maanden langs de kust trekken, en die niet bevestigd worden door plaatselijke vissers.

De Senegalese vissers zijn niet overtuigd. *'De vergunningen voor buitenlandse vissers geven de doodsteek aan kleine vissers',* zegt Sada Fall, secretaris-generaal van de CNPA, de vereniging van traditionele vissers in Senegal. *'Als de vergunningen niet worden ingetrokken, nemen we het zelf wel op tegen de buitenlandse vissers',* dreigt Fall. De CNPA zegt 15.000 leden te tellen. In Saint-Louis, de thuishaven van de CNPA, liggen 2800 (!) kleine vissersboten.

'Ik heb de situatie zien veranderen', vertelt ons de 59-jarige Mamadou Diop Thioune uit Senegal. *'Vroeger konden we dicht bij de kust vissen en hadden we niet veel brandstof nodig. Nu moeten we dure brandstof gebruiken om erg ver uit de kust op zoek te gaan naar vis. En dan nog keren de boten soms leeg terug. Het is tijdrovend en gevaarlijk geworden voor de vissers.'*

Hetzelfde verhaal bij zijn 53-jarige collega Celestiono Oliveira uit Kaapverdië, die net als Thioune naar Brussel en Oostende reisde om aandacht te vragen voor het lot van de Afrikaanse vissers. *'Vroeger kon je er goed van leven, de vis was dichtbij en rijkelijk. Maar nu zorgt de overbevissing voor grote problemen. Niet alleen voor de lokale economie en werkgelegenheid, maar ook voor de sociale situatie in de vissersdorpen.'*

In heel Senegal werken ongeveer 600.000 mensen in de visserij en de visverwerkende industrie. In 2009 was de sector goed voor 13 procent van de exportinkomsten. Maar volgens Greenpeace Afrika springt Senegal niet verstandig om met de visbestanden voor zijn kust. De commercieel interessante soorten zijn volgens de milieuorganisatie bijna verdwenen, en de vissers moeten vrede nemen met de kleine, minder geëerde soorten. (fv)

Voor meer info over de oceanencampagne van Greenpeace:

<http://www.greenpeace.org/belgium/nl/wat-doen-we/oceanen/vraag-antwoord/>

GIJ DIE DIT BLAD IN DE KRANTENWINKEL KOOPT

De distributie van HVB via de winkels is voor ons van in den beginne al een peperdure zaak geweest. De distributiekosten bedroegen in 1988 immers al 40% van de verkoopprijs van het blad.

Dat is intussen nog toegenomen, bvb. doordat we verplicht werden een barcode aan te brengen, een streepjescode die we maand na maand voor veel geld bij de distributeur moeten aankopen.

Ook is de distributiedienst verhuisd, waardoor we sinds enkele maanden 60 km moeten omrijden.

Het is niet dat we aan die winkelverkoop iets moeten overhouden

(want dat was voorheen ook niet het geval), maar de lezers zullen begrijpen dat we er evenmin aan moeten 'toesteken'. Vandaar dat HVB vanaf maart 2010 in de winkel 3,99 euro kost.

Indien u dat teveel geld vindt zijn, dan hebben we daarvoor een oplossing.

NEEM TOCH 'N ABONNEMENT

Neem vandaag nog een abonnement en schrijf 29,75 euro over op rekening 384-0596581-18 van Het Visserijblad. U krijgt dan een jaar lang HVB bij u thuis in de bus bezorgd aan minder dan 2,50 euro per keer! Schrijf op uw betaalformulier 'Jaarabonnement HVB' en u ontvangt HVB een jaar lang bij u thuis in de bus. HVB kost u dan 38% minder dan wat u betaalt in de winkel.

LEES HVB 38% GOEDKOPER!!!

Schilderij: Frone Clauwaert

VANQUATHEM - LOMBAERTS - EGGERMONT Advocatenassociatie

Georges VANQUATHEM
Jean-Luc LOMBAERTS
Marijke EGGERMONT

Invalidenlaan 14
8301 Knokke-Heist

Tel. 050 51 43 43
Fax 050 51 03 06
G.S.M. 0475 68 00 69

E-mail info@vanquathemenpartners.be

- Visserijreglementering
- Maritiem recht
- Handels- en vennootschapsrecht
- Faillissementsrecht
- Bouwrecht en contracten
- Huurrecht: handel en privaat
- Verkeersrecht
- Invorderingen
- Familierecht

ACOD

V Overheidsdiensten
en sterk

acod-overheidsdiensten.be

een sterke vakbond is
broodnodig

